

Šiame numery

NESKRIAUSKIME KŪRYBOS.
 FILOSOFO LAISKAS GYDYTOJAMS.
 KOMEDIJOS PREMJEROS LOS ANGELES
 BELAUKIANT.
 NEMATYTI CIURLIONIO PAVEIKSLAI.
 M. BAVARSKO EILĖRASTIS.
 KAZIO ALMENO NOVELĖ.
 OFICIALIAI ATRASTAS IR IVERTINTAS
 MACERNIS.
 ČIAUSKAITĖS - BALČIŪNIENĖS REČITALIS
 DETROITE.
 SUDAROMA DIDELĖ BIBLIOGRAFIJA
 APIE LIETUVĄ.
 NAUJI LEIDINIAI.
 KULTŪRINĖ KRONIKA.
 MOTERŲ GYVENIMAS.

Filosofo laiškas gydytojams

Prof. Antano Maceinos žodis Ohio Lietuvių gydytojų draugijos visuotiniam susirinkimui Clevelande 1970 m. lapkr. mėn. 7 d.

Garbingasis Susirinkime,

Grįžęs spalio mėn. 24 dieną iš širdies ligų kurorto Bad Orb, esančio Vokietijos Spessarto kalnyne, kur mėginiau paruošti žiemą negandam savo jau treji metai sergančią širdį, radau mielos Jūsų Valdybos laišką, kuriuo ji praneša, kad Jūsų tradicinė kultūros premija šiais metais paskirta manajam asmeniui už "Reikšmę krikščioniškajai filosofijai ir įtaką pedagogikai". Šis paskyrimas yra man didžiulė ir maloni staigmena, už kurią visu nuosirdumu čia viešai dėkoju — visų pirma Valdybai, o per ją ir visiem Ohio Lietuvių gydytojų draugijos nariams. Sykiu giliai apgalvota, kad negaliu savos padėkos žodžių Jums tarti asmeniškai, nes liga yra padariusi mane jau sėslų, nebegaliu pakelti nei oro, nei jūros kelionių. Pirminkite betgi mano žodžius taip, tarsi aš esčiau tarp Jūsų, nes savo dvasia iš tikro su Jumis šiandien ir esu, džiaugdamasis ir kartu šia premija ipareigojamas ir toliau, kiek mano jėgos dar leis, dirbti krikščioniškosios kultūros labui. Ačiū Jums už garbingą Jūsų dėmesį ligšiolinei mano veiklai; veiklai, suskilusiai — kaip ir visų mūsų — tarp duonos ir kūrybos, tarp reikalų šalies, kurioje gyvename, ir mūsų tautos, kurioje sava būtimi laikomės. Šis Jūsų dėmesys bus man didžiulis sustiprinimas ateičiai ir sykiu raminanti paguoda sunkiomis dienomis.

Tačiau ne tik padėka noriu šiandien į Jus prabilti iš mano lūpų. Jūsų premijos paskyrimą aš peryvenu kaip simbolį kažkokio gilesnio, net sunkiai pastebimo ryšio tarp mokslo, kuriam atsidavė Jūs kaip gydytojai, ir religijos, kurios filosofijai skiriu savo laiką aš kaip krikščioniškasis mąstytojas. Juk argi nebūdinga, kad medicinos mokslą išėjusiųjų ir šį mokslą savo praktika vykdančiųjų asmenų draugija skiria kultūrinę savo premiją religijos filosofui! Tai negalima būtų pavadinti atsitiktinybe. Tai ne tiek subjektyvinis mano asmen-

rai visuomeninis darbas negali išsiversti be tiesioginio mūsų kultūrininkų dalyvavimo jame? Neatsižvelgiant, kaip į šį klausimą bus atsakyta, viena yra tikra, kad mūsų kultūrinis gyvenimas bus žymiai menkesnis ir skurdesnis, jei jame "pilną laiką" nedirbs vison kiton veiklon įjungti ar įsijungę kultūriniam sektoriui priklausą asmenys. Dabartinėje situacijoje mes žudome jų iniciatyvą, talentą, pastangas, verčiame juos pasilikti vidutiniškume, tik prabėgomis leisdami jiems atsiduoti kūrybiniam vyksmui. O šitai mūsų mokslui, menui ir literatūrai yra aiškus nuostolis, apmokamas tikrai jau per didelę kainą.

Al. Gim.

pagerbimas — mano asmuo tokios pagarbos iš viso nebūtų vertas, — kiek objektyvinis atskleidimas ano ryšio, siejančio mediciną su religija žymiai stipriau, negu tai pajėgia padaryti bet kuris kitas mokslas.

Juk kas gi yra medicina? Paviršium žiūrint, ji atrodo esanti ne kas kita, kaip ligos nustatymas ir jos gydymas. Bet kas gi yra liga? Didis mūsų laikų filosofas Karl Jaspers yra pasakęs, kad "už kiekvieno skausmo tyko mirtis". Skausmas tačiau yra ligos simptomas. Nuosekliai tad reikia Jasperso mintį pratęsti, sakant, kad "už kiekvieno ligos tyko mirtis". Liga yra žmogaus buvimo riba, kurią peržengęs jis atsiduria mirties prieglobstyje. Ir štai, medicina kaip tik ir stengiasi, kad žmogus šios ribos neperežengtų, kad jis būtų atitrauktas nuo mirties bedugnės. Medicinai ši pastanga pasiseka labai dažnai. Dar daugiau: medicina daro šiuo atžvilgiu nepaprastos pažangos. Jūs, kaip šios pažangos nešėjai bei vykdytojai, galite pagrįstai didžiulis, kad esate stipriai apvaržę mirties siautėjimą tarp vaikų ir jaunuolių, kad prailgintote žmogaus amžių mažiausia trečdaliu, kad beveik visiškai pašalintote mirties baisią epidemijų pavaldulį. Tikrai Jums, kaip medicinos atstovams, dėkodamas, kultūringų kraštų žmogus gali šiandien kartoti poeto žodžius: "Juk gražu — ar ne? — dar kiek pabūti". Jeigu buvimas yra aukščiausia vertybė, tai šiai vertybei išlaikyti medicina yra pirmoje eilėje pašaukta. Šia prasme gydytojas yra tikrasis ano didžiausio grožio kūrėjas; grožio "dar kiek pabūti". Medicina yra kova su mūsų būties gėlmėse tūninančia tragika; kova už tai, kad buvimas kaip grožis būtų "dar kiek" palaikytas.

Ir štai, šitoje vietoje medicina kaip tik ir susitinka su religija. Tiesa, Krikščionybė šiandien nesiima gydyti konkrečių ligų švęstu vandeniu ar žegnonėmis. Tačiau argi nebūdinga, kad visais laikais ir visose religijose liga yra buvusi ir tebėra ne tik profaninis, bet ir sakralinis dalykas; kad pirminių kultūrų magas yra buvęs kunigas ir gydytojas kartu, kad ir Krikščionybė turi ligos sakramentą, būtent Paskutinį Patepimą? Tiesa, šis sakramentas krikščionių beveik visados yra klaidingai pergyvenamas, laikant jį mirties sakramentu. Iš tikro betgi jis yra savo esmėje ligos sakramentas ir tuo pačiu vilties pasveikti sakramentas. Štai kaip apie jį rašo šv. Jokūbas apaštalas savame laiške pirmiesiems krikščionim:

"Jei kas tarp jūsų serga, tepasivadina Bažnyčios kunigu, ir šie tegu meldžiasi, patepdami jį aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį pakels" (Jok 5,14-15). Šie žodžiai aiškiai rodo, kad Paskutinis Patepimas yra ne mirčiai, bet sveikatai. Paskutinio Patepimu Bažnyčia prašo Viešpatį kaip gyvybės Valdovą, kad Jis atitiestų ligonį ir leistų jam "dar kiek pabūti". Štai kodėl Bažnyčia neteikia šio sakramento nei kareiviam, siunčiamiam į frontą, nei nusikaltėliam, nuteistiem mirties bausme, nes šie žmonės eina tiesa, mirti, bet jie nėra ligoniai. Jų padėtis yra žmogaus sukurta, bet ji nėra proverža prigimties tragikos, su kuria grumiasi tiek medicina, tiek religija. Kova už žmogaus gyvybę, už aną grožį "dar kiek pabūti" kaip tik ir suveda mediciną su religija prie sergančiojo lovos.

Deja, abiejų šių sričių atstovai — gydytojas medicinos ir kunigas religijos — rungtynes su

V. K. Jonynas Dealė iš skulptūros šv. Pranciškus (aluminis) Nuotr. V. Maželio

mirtimi pralaimi: žmogus miršta, nepaisant net ir didžiausios medicininės pažangos; jis miršta, nepaisant net ne karščiausios tikėjimo maldos. Mirtis pasilieka nenugalėta nei mokslo, nei religijos priemonėmis. Išskyrus vieną kitą sovietinį svaiciotoją, niekas šiandien rimtai negalvoja, esą mokslas pasieks tokio aukščio, jog galės pašalinti mirtį iš pasaulio. Tas pat yra ir su religija. Nors Krikščionybė ir skelbia, kad "Dievas mirties nesukūrė ir nesidžiaugia gyvųjų žlugimu", tačiau ji jungia mirtį su nuodėme ir todėl teigia jos, kaip ir

nuodėmės, visuotinumą. Taigi net ir pralaimėjimo atžvilgiu medicina susitinka su religija, nes jom abiem mirtis yra neįveikiama.

Šio visuotinio pralaimėjimo akivaizdoje yra tad iš tikro nuostabu, kad Krikščionybė vis dėlto kalba apie mirties pergale, nuolat mum primindama apaštalių Povilo ir Jono žodžius: "Pasukčiausioji neprietelė bus sunaikinta mirtis", rašo Povilas korintiečiam (1 Kor. 15, 26). Tai reiškia: tiek medicinos kova su mirtimi mokslo priemonėmis, tiek religijos kova su ta pačia mirtimi maldos priemonėmis bus laimėta. Tai viena iš pagrindinių krikščioniškojo tikėjimo tiesų. Todėl tiek gydytojas, pridengdamas drobulę mirusiojo veidą, tiek kunigas, baigdamas maldas prie mirstančiojo, nestovi prieš visišką neveltį bei sudužimą. Kažkokia viltis, kažkoks gilus lūkestis praveržia jiem abiem iš pačių Krikščionybės gėlmų; iš Krikščionybės, kuri beveik tyčijosi iš mirties, ją klausdamas šv. Povilo žodžiais: "Mirtie, kur yra tavo pergalė? Mirtie, kur yra tavo akstinas?" (1 Kor. 15, 55).

Kuo betgi Krikščionybė remia savo patyčią iš mirties ir tuo pačiu jos pergalės lūkestį? Ne tuo, kad žmonija kada nors žemėje pasieks tokio kultūrinio aukščio, jog suras priemonių mirties išvengti. Anaipol! Krikščionybė yra nepaprastai realistiškas religija, nepasiduodanti jokiai utopinėm vilionėm, tegu jos kalbėtų net ir optimistiškiausio mokslo vardu. Krikščionybės skelbiama mirties pergalė reiškia ne žmogaus nemirimą, bet jo prisikėli-

Ant bažnyčios laiptų (Taco, Mexico)

Nuotr. Algirdo Grigaičio

(Nukelta į 2 psl.)

NESKRIAUSKIM KŪRYBOS

Prisimena gerokai anksčiau buvęs pasipriešinimo nuosmūkiui manifestas. Ar toji padėtis dabar pagerėjo ar pablogėjo, šiandien nesame linkę to spręsti. Bet kad mums reikia dar vieno manifesto, kitu vardu ir kitu adresu kreipiamo, tai jau beveik deganti būtinybė. Bedejuodami, kad visa eilė kultūrinių dirvonių dar vis per menkai purenama, bandomė stebėtis kodėl, visai užmiršdami, kad tie, kurie privaltę kaip tik reikštis šioje srityje, neretai yra tiek užsiėmę visais kitais darbais ir įsipareigojimais, jog jiems nelieka nė jokios fizinės galimybės reikštis dar ir ten, kur, regis, būtų pati pirmoji jų pareiga ir pastanga.

Kad ir kaip būtų keista, bet visi mūsų valdybų, komitetų, tarybų, žinybų, komisijų sudarytojai, kai tik reikia tiems visieks veiksmams valdančių organų, tuoj pat pirmiausia kreipia savo žvilgsnius į mūsų kultūrininkus. Kvietimai, pažadai, prašymai, visokie kitokie viliojimai jokiū būdu nepraeina pro tą mūsų visuomenės sluoksnį, kuris, paliktas ramybėje, kur kas būtų naudingesnis ir našesnis visoje mūsų veikloje. Mes, regis, užmirštame, kad inteligentijos turime daug, bet intelektualų, deja, žymiai mažiau. Kai mūsų kultūrinio pasaulio asmenybės įsitraukia į lietuviškąją organizacinę veiklą, nesistebėkime, kad nukentia visa eilė nemažiau, neretu atveju net ir svarbesnių bendrosios veiklos aspektų — visas mūsų kultūrinis gyvenimas, kuriuo, paprastai, norime didžiulis prieš kitus, vertinti jį, gerėtis juo. Matom ir jaučiam, kad to ar kito rašytojo naujasis veikalas galėjo šieiti žymiai stipresnis,

daugiau išieškotas ir daugiau peržiūrėtas, bet vis tas nelemtas skubėjimas. Kur nebus skubėta, kad tas pats rašytojas yra perkrautas įvairiom pareigomis eilėje organizacijų. Va, laikraščio ar žurnalo redaktorius laukia pažadėtos recenzijos, kritikos straipsnio, pyksta, nervinasi nesulaukdamas, bet ką darysi, kad mūsų literatūros kritikas, tiesiog persikroves visais kitais darbais, kitais įsipareigojimais. Mūsų mokslininkai, akademikai taipgi nepaliekami ramybėje. Ir jiems prikrauta visa eilė gal ir svarbių visuomenės veiklos pareigų. Ir jiems tiesiogiai reikštis savajame pašaukime, kūrybiniam procese darosi vis sunkiau ir sunkiau. Ir jie, įjungti į visokių komitetus ir valdybas, apkrauti vadovaujančiais postais, aiškiai juos kūrybine prasme skriaudžiant, atitraukiant nuo to darbo, kuriam kitur nebus rasta pakaitalų, kurių tikrai netiks kas kitas. Rodos, nebūtų sunku rasti mūsų tarpe ir gabių organizatorių ir nutarimų vykdytojų ir visokių kitokių administracinių pareigūnų. Bet, organizacijoms "bemedžiojant" vardus, jokiū būdu vis neaplenkiami mūsų rašytojai, poetai, dramaturgai, artistai, mokslininkai, neaplenkiami ir laikraštintinkai, lyg ir jie neturėtų savųjų įsipareigojimų spaudai. Gi para dar vis turėti tik 24 val. Pragyvenimo minimumo sau ir šeimai užtikrinimas, namų aplinkos reikalai, suskaldo tą parą taip, kad labai mažai lieka laiko kūrybinėms pastangoms ar net ir prisimintiems įsipareigojimų, o čia, žiūrėk, dar būtina tave bandys įstumti į dar naujas pareigas... Tad ir kyla klausimas, ar tik-

Filosofo laiškas gydytojams

(Atkelta iš 1 psl.)

ma. Mirimas yra visuotinis dės-
nis tiek biologiskai, tiek religiš-
kai: niekas iš jo ištrūkti negali. Ta-
čiau Krikščionybė turi garantiją,
kad mirusis žmogus prisikels, nes
jos Steigėjas — Jėzus iš Nazareto
— mirė ir prisikėlė. Kristus per-
galėjo mirtį tuo, kad būdamas mi-
ręs, prisikėlė kaip visų „užmigū-
siųjų pirmone“, vadinasi, kaip
pažadas, kad tai įvyks ir su vi-
sais žmonėmis. Kitaip tariant,
mirties pergalė Krikščionybėje gi-
di ne žmogaus buvimu prailgini-
me ligi begalybės, bet mirtyje
sudužusio buvimu atstatyme
Viespaties galybė. Tai galutinis
ir nezlungamas atstatymas, nes
prisikelti yra žymiai daugiau nei
gyvo nemirti. Prisikėlusioje egzis-
tencijoje „mirties daugiau nebe-
bus“. Štai kodėl Krikščionybė ne-
nusimena net ir būtinis bei vi-
suotinis mirties akivaizdoje ir
štai kodėl ji nelaiko beprasmiškos
mokslo pastangų išlaikyti žmo-
gaus gyvybę, kiek galima ilgiau.
Nes jai šviečia prisikėlusis Kris-
tus, kuriuo istorijos pabaigoje pa-
seks ir visi kiti. Prisikėlimo įvyk-
ta viltis kiekvieno darbo, kuriuo
kovojama už buvimą kaip aukš-
čiausią vertybę.

Prisikėlimo šviesoje ir gydytojo
pastangos įgyja naujos prasmės.
Paviršium žiūrint, šios pastangos
atrodo labai kasdieninės, labai
techniškos, nesykį net komerciš-
kos, o svarbiausia kad galų gale
nevaisingos. Bet ar ne taip atro-
do ir kunigo pastangos, teikiant
sergančiam Paskutinį Patepim-
ą ir už jį meldžiantis? Tačiau
tai tik kasdienos žvilgis; kasdien-
s, kuri tarsi kokia pilka skara
priodengia mūsų darbus ir pro-
kuria mum sunku pastebėti gilesnę
šių darbų prasmę. Jeigu betgi su-
sitelkimo minutę šią skarą nu-
traukiame, mūsų darbų prasmė
staiga sužeri nauja šviesa. Prisikė-
limas kaip tik ir yra tasai švie-
sosvaidis, kuris atskleidžia gydy-
tojo darbo galutinį pagrindą. Jeigu
mirtis yra nugalima prisikėli-
mu, tai visa, kas žmogaus gyven-
nimą palaiko ir jį prailgina; kas
skausmą mažina ir šalina; kas li-
gą traldo ir sustabdo — visa
tai yra ne kas kita, kaip ženklas,
nurodantis į prisikėlimą, į aną visi-
šką ir galutinę mirties pergalę, į a-
ną nezlungamą gyvenimo triumfą.
Šiuo atveju gydytojo pastan-
gos yra dalyvavimas aname tri-
umfe, ano triumfo mažutė anti-
cipacija ir jo prasmuo. Kiekvien-
as ligonio apraminimas, jo kančių
sustabdymas, jo baiminimosi nuga-
lėjimas yra simbolis anos padėties,
apie kurią šv. Jonas sako, kad joje
„nei dejavimo, nei skausmo, nei
skausmo nebebus“ (Apr. 21,4). Be
abejo, reikia būti humanistiškai
akliem ir manyti, esą gydytojas
aną padėti kuria. Anaiptol! Nepajėg-
damas nugalėti mirties mokslu, gy-
dytojas yra tik prisikėlimo šauk-
lys. Tačiau čia kaip tik ir šieina
aiškštė ana gilesnė visų medicini-
nių pastangų prasmė. Būda-
mas šauklys, gydytojas gyvena
dviejose plotmėse: gamtinėje, sek-
damas mokslu, ir antgamtinėje,
rodydamas savo darbus ir aną
galutinę mirties pergalę. Kiekvie-
nu savo receptu ir kiekviena sa-
vo injekcija jis sakyte sako, kad
žmogaus gyvenimas yra tokia ne-
paprasčiausioji, jog ji atsistatys,
nepaisant laikinio jos sudužimo
mirties smūgiu. Jis tai sako kiek-
vienu savo medicininu patarna-
vimu, sako objektyviai, nors sub-
jektyviai pats į tai ir netikėtų.
Nes mūsų darbų giliausia prasmė
nepriklauso nuo mūsų asmeni-
nių pažiūrų. Mūsų darbai turi sa-
vą prasmę. Jeigu prisikėlimas y-
ra tiesa, tai gydytojas iš tikro sa-
vo darbas yra šios prisikėlusio

žmogaus būklės šauklys. Čia
glūdi jo profesijos giliausia pras-
mė, jo darbų giliausia vertė ir jo
asmens garbė. Čia glūdi galop ir
tasai didžiulis dėkingumas, kurį
jaučia gydytojai kiekvienas sir-
gęs ar sergąs žmogus, patyręs me-
dicininės pagalbos. Ligonis kaž-
kaip instinktyviai jaučia, kad gy-
dytojas yra kažkas daugiau, ne-
gu tik jo kūno puoselėtojas. Kū-
nas suduž kiekvienu atveju. Ta-
čiau ta pagalba ligoje, leidžianti
sergančiam „dar kiek pabūti“,
kažkaip savaime nurodo į aną
didžią valandą, kai žemiškoji gy-
vybė, pasėta, pasak šv. Pavilo,
silpnybėje, kelsis „galybėje ir
garbėje“ (1 Kor. 15,43). Ir už
šitą nurodymą ligonis lieka gy-
dytojui dėkingas slapčiausiose sa-
vo širdies gėlmėse, nors gal ir ne-
visados tai suvokia sąmoningai.

Malonūs Gydytojai! Štai ta ly-
giagretė tarp medicinos ir religij-
os, kurią norėjau Jums atskleisti
premijos gavimo proga. Tai ly-
giagretė, nutiesta greitomis ir tik
trumpai. Tačiau man ji yra sim-
bolis ir sykiu anas instinktyvus
proveržis vidinių sąjų tarp Jūsų
atstovaujamo medicinos mokslo
vaisių.

ir mano nagrinėjamos krikščio-
niškosios religijos filosofijos. Šis
simbolis suartina mus visus —
tiek mokslininkus bei praktikus,
tiek filosofus bei religininkus, nes
visi esame Dievo-Kūrėjo paveik-
tas, visi tad esame pašaukti sta-
tyti toliau Jo pradėtą šventyklą
gražiausiame Jo kūrinyje —
žmoguje.

Dar sykį dėkodamas Jūsų Val-
dybai už šį simbolinį ir prasmin-
gą dėmesį premijos pavidalu,
reiškiu Jums visiem gilia pagarbą
ir bičiulišką prisirišimą.

Jūsų visų
Antanas Maceina

Jūsų visų
Antanas Maceina

TEGYVUOJA DARBAS

Orleano Mergelė Joana d'Ark,
kuri išgelbėjo savo tėvynę Fran-
cūziją, buvo kilusi iš labai ne-
turtingos šeimos. Šiandien ant
kuklių jos tėvų namų stovi pa-
rašyti du žodžiai „Vive labour —
Tegyvuoją darbą!“

Tiesa, prie darbo reikalingas
ir sumanumas. Nes darbas be
išmanymo neduoda reikiamų
atstovaujamo medicinos mokslo
vaisių.

V. K. Jonynas. Detalė iš skulptūros „Leva“ (aluminis). Nuotr. V. Maželio

Statoma Jonaičio III rezidencija

Los Angeles Dramos sambūr'o naujos premjeros belaukiant

Šiuo metu Los Angeles Dra-
mos sambūris repetuoja Anato-
lijaus Kairo komediją „Ku-kū“,
laimėjusią dramos konkurso an-
trąją premiją. Premjera numaty-
ta gruodžio 19 dieną. Tą dieną
sukanka lygiai 50 m. nuo pirmo
Lietuvos profesinio teatro spektaklio.
1920 m. Kaune, J. Vaickių re-
žisuojant, buvo suvaidintos Su-
dermano „Joninės“. Taigi ilgą
ir permainingą pusės šimtmečio
ruožą nukeliavo laisvasis lietu-
vių teatras — nuo idiliškos Joni-
nų nakties iki ištaigos Jonaičio
rezidencijos, kur gyventojus mė-
gina pažadinti laikrodžio gegutė.

Tą patį vakarą premijų įteiki-
mu bus pagerbti ir konkursą lai-
mėję dramaturgai: Algis Lands-
bergis už tragikomediją „Paskuti-
nis piknikas“ ir Anatolijus Kai-
rys už minėtą komediją. Lans-
bergio tragikomedija Sambūrio
numatoma pastatyti sekančiais
metais įvykstančiame II Teatro
festivalyje.

Kaip atrodo nauja A. Kairo
komedija? Kokia prasmė slypi
keistame onomatopoeiniame pa-
vadinime „Ku-kū“? Kelias užuo-
minas apie tai yra metęs pats
autorius neseniai atspausdintame
pasikalbėjime su „Draugo“ kul-
tūrinio priedo redakcija. Cituo-
ju: „„Ku-kū“ yra gegutės sino-
nimas, lyg jos kitas vardas. Ša-
lia pavasario bei laimės burtų,
gegutė yra žinoma ir kaip blogio
nešėja: deda kiaušinius į sveti-
mus lizdus. Nemažai, sakyčiau,
„gegučių“ tokia prasme mes tu-
rime lietuviškoje visuomenėje,
ypač praturtėjusių klasėje. Taigi
komedija „Ku-kū“ yra apie lietu-
viškuosius „Status seekers“.“

Žinoma, žiūrovams rūpi ne fi-
lozofija, bet veiksmingos situaci-
jos. Nusivilti netenka: naujoje
komedijoje yra pakankamai žais-
mingų dialogų. Per juos išryškė-
ja charakterių psichologija, atsi-
skleidžia ir Jonaitienės „man-
sion“ dirbtinė ir išpūsta atmo-
sfera. Kai kurios prabangios deta-
lės sumaišomos su aristokratišku-
mu ir dėl to atrodo miesčioniškai
juokingos. Ant durų išgraviru-
tas įrašas — Feliksas Jonaitis Tre-
čiasis. Poniai pliuskinantis kvap-
nioje putų vonioje, dukte pake-
lia ragelį: „Pono Jonaičio rezid-“

PRANS VISVYDAS

dencija. Tarnaitė klauso. Taip,
ponia namie. Reikės palaukti. Ji
dabar putų vonią ima“. Laiškai,
pagal etiketą, įnešami ant padėk-
lo. Salone ant sofos uodegėlė
visgina vilnelinis šuniukas. Jonai-
tienės nuomone, kuo brangesnis
šuo, tuo didesnis ponas.

O kaip su aktoriais? Juk kome-
ditą dorybė.

Pagrindinį Jonaitienės vaidme-
nį atliks V. Jatulienė, stipriai pa-
sirodžiusi J. Gliaudos „Kompiu-
terinėje santuokoje“. A. Kairys
gana tirštai nusaržavo Jonaitie-
nės poniškumą. Situacijos ir kai
kurios replikos yra taiklios ir su-
kels juoką. Tartiufiškai pataikau-
jančio muzikos mokytojo Gaidos
vaidmuo tenka V. Giliui, o rafino-
to dailininko portretisto charak-
teris — J. Pupui.

Senyvo, filosofiška nusiteiku-
sio šaipūno, laikrodžių meistro
Mykolo rolę atliks prityręs L. A.
Scenos menininkas V. Dovydai-
tis. Šalia Mykolo plazda aštuoni-
likametė Gražutė, dar labai vai-
kiška. Ją suvaidins jauniausioji
Sambūrio dalyvė Rimantė Janu-
laitienė. Irgi jaunam kolektyvo
nariui V. Sakalaukui tenka Gra-
žutės ilgaplauko draugo Nikode-
mo „Nikio“ vaidmuo. Uolų šu-
nų gaudytoja (iš savo profesijos
sukrovys milijonus) pavaizduos
M. Prismanas. Linksmą Jonaitie-
nės poniūčių draugiją — Raudie-
nė ir Bubniene — sudarys E. Do-
vydaitienė ir R. Urbonienė. O ge-
raširdžiū Jonaitienės vyrų bus E.
Janulaitis.

V. K. Jonynas. Detalė iš skulptūros „Motina ir vaikas“. Nuotr. V. Maželio

Sąstata turiningas, kupinas
gražaus talento, patirties ir jau-
natvės. Dekoracijos kompanuoja
A. Žaliūnas. Dar vis iš atminties
neišdyla jo stilingų medžių ir rū-
mų griuvėsių panorama, puošusi
A. Kairo tragedijetės „Šviesa, kuri
užsidegė“ pastatymą. Ir šį sykį
vaidinimas vyks T. S. King aukš-
tesniosios mokyklos salėje, kur
kiekvienas gali patogiai stebėti
sceną.

Teatro jubiliejaus akivaizdoje
būsimas spektaklis įgauna ypa-
tingą reikšmę, juo labiau, kad su-
kaktį turime švesti ne savo kraš-
te, bet egzode, tolimoje Kaliforni-
joje. Todėl braunasi ir liūdno-
s mintys. Kaip ilgai mūsų teatras
tesės tokiose sąlygose? Kaip ilgai
tvers rimtas darbas, scenos vado-
vų ir aktorių entuziazmas bei
pasiaukojimas? Kad išsisklaidytų
melancholija, vėta prisiminti
gaivinančius režisieriaus Gaspa-
ro Veličkos žodžius, prieš keturio-
lika metų patetiškai pasakytus
Kultūros kongrese: „Grįžtu atgal.
Tegul ir būsiu nežinomas, tegul
už mano darbą fondai ir mecenai
nėskirs jokių premijų, tegul
niekas nerems, bet žinau, kad ak-
torius nemažiau už juos taujait rei-
(Nukelta į 5 pusl.)

Tel. ofiso HE 4-5849. rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm. ketv. 1-4 vakare 7-9
antr. penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik
susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta po šimtė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400

Val pagal susitarimą: Pirmad. ir
ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penk-
tadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepa, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų rezid. — Prospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street

Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt.
nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8
val. vak. šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street

Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi.
ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŪNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO
SPECIALYBĖ

Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvės gydytojas)
3925 W. 59 Street

Val: pirmadi., antradi., ketvirtadi.
ir penktadi. nuo 12-4 val. p. p. 6-8
val. vak., šeštadi. 12-2 val. p. p.
trečiadi. uždaryta.

Rezid. Tel. 239-4683

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street

Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v
vak. Šeštadieniai 2-4 val. Trečiadi.
uždaryta. Ligoniai priimami susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Rez. telef. WA1Brook 5-5076

Rezid. Tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatiliepa skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2901 West 63rd Street
Kampas 63-ojos ir California

Val: kasdien nuo 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniai 2-4 val. Trečiadi.
ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonas: 476-4042
Rezid. tel. WA1Brook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir Šlapimo Takų
Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Pirma tik susitarus
Valandos pirmadi., ketv. 6-8 val.
antradi. 2-4 val.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9601

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Pirm. ir penkt. 2 — 8 p. p.
Antr. ir ketv. 9 — 11 v. r.
r. 4-8 p. šeštadi. 9 v. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko aludinius ir
„contact lenses“.

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
Valandos tik pagal susitarimą.
Trečiadieniai uždaryti.

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue

Val. pirmadi., antradi., ketvirtadi. ir
penktadi. 8 v. r. iki 9 v. r. Treč.
ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 val. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street

Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Pirma ligonius tik susitarus —
(By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato
CHIRURGIJA

Ofisas 2656 W. 63rd St.
Val: antradi. nuo 1-4 popiet,
ketvirtadi. nuo 5-7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. Reliance 5-4410
Rez. Grovershill 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val.
iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak.
antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p.
ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296

Valandos: 2-8 v. v., penktadi. 10-12
v. r., 2-8 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. va-
karo. Sekmd. ir trečiadi. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. Prospect 8-1223

Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir
penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8
v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet ir kitu
laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6196

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street

Pirminė ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. Prospect 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS
(VAIKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue

Val: pirm., antradi., ketv. 6-8 val.
vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet
ir kitu laiku pagal susitarimą

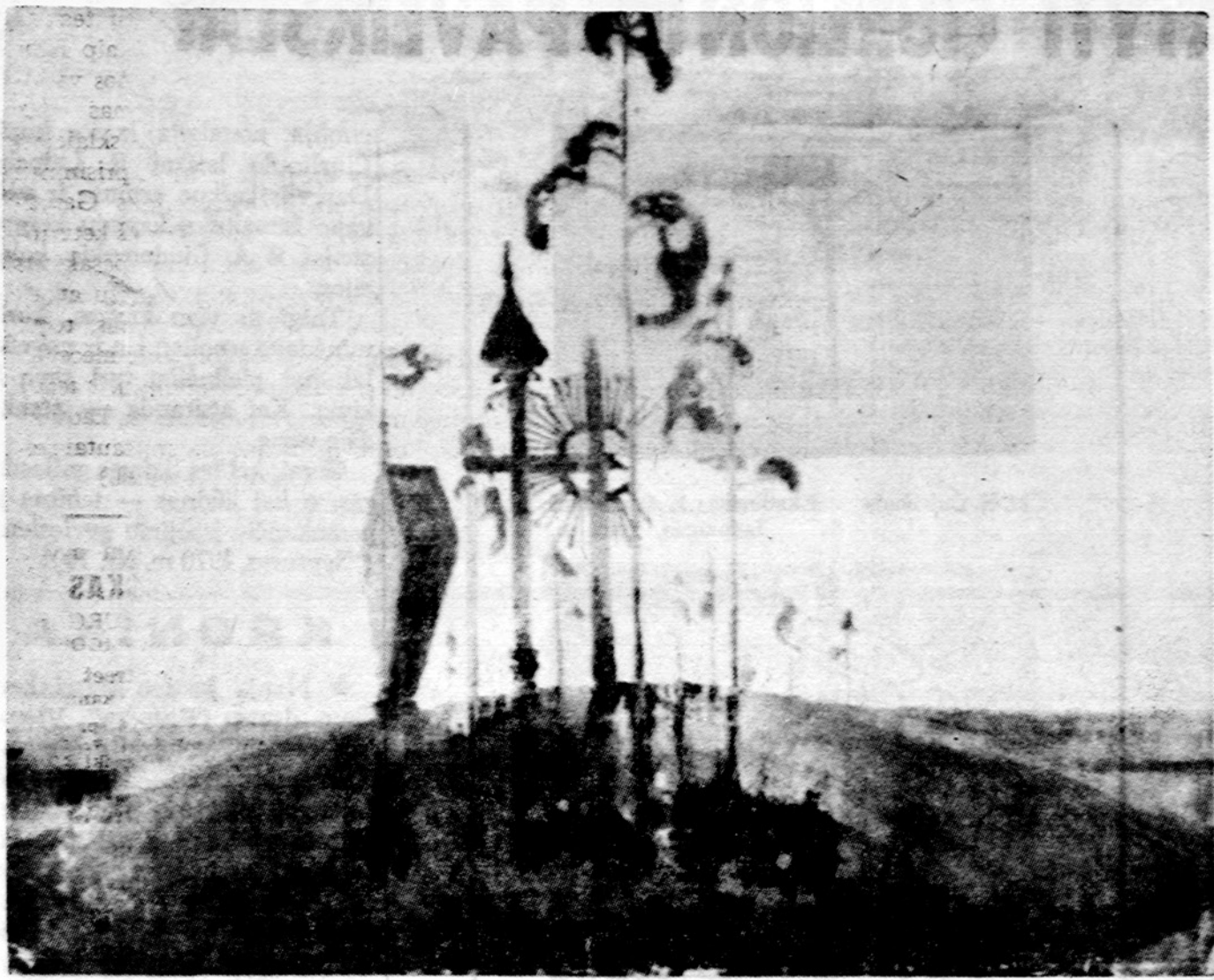
Tel. ofiso HE 6-6446, rez. HE 4-3180

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street

Val: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštadi. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIŪBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road

Ofiso tel. 767-2141; Namų 636-4860
Val: pirmadi. antradi. penktadi. 7-9
ir 4-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro.
Šeštadieniai 11-1 val. popiet.

M. K. Ciurlionis Iš kapinių (tempera)

NEMATYTI ČIURLIONIO PAVEIKSLAI

Beveik visi žinomi M. K. Ciurlionio paveikslai šiandien yra sukaupti jo vardu pavadintame Kauno dailės muziejuje. Dauguma jų eksponuojama naujoje galerijoje. Imponuoja Ciurlionio idėjų ir sprendimų originalumas, neišsenkanti dvasios polemika, pagaliau ne tik darbų kokybė, bet ir kiekybė. Apie 300 jų sukurta vos per penkerius metus. O dailininkas buvo nutapęs gerokai daugiau, ir kiekvienas jo darbas, dingęs ar atsidūręs už Lietuvos ribų, yra svarbus kūrybos ir mūsų kultūros istorijos faktas. Vieni tu paveikslų turėjo arba turi tik biografai, kiti — didžią meninę reikšmę. Kai kas iš dingusiųjų, tikėkimės, dar gali atsirasti, todėl net šykščios žinios apie jus yra vertos dėmesio.

Duomenų apie mūsų nematytus paveikslus pateikia dailininko laiški, nuotraukos, parodų katalogai ir recenzijos, artimųjų Ciurlionio mokytojų Varšuvoje bei pažįstamų prisiminimai. Keičia Ciurlionio darbai yra Leningrade, Varšuvoje, Krokuvėje. Štai ninko darbų, tik jų likimas šian-

VYTAUTAS LANDSBERGIS

jubilejinės Ciurlionio parodos lankytojai 1965 m. Kaune gerėjosi harmoningą „Nojaus arka“ iš Leningrado rusų muziejaus fondų. Kitas tamsus muziejuje saugomas darbas — „Preludus“ su tūkstančiu paukščių, išskridusių aušros spinduliais, jau pernelę išblukęs eksponuoti. Varšuvos tautinis muziejus turi gana įdomią nemažą pastelę iš ankstyvojo „Tvano“ ciklo, Krokuvės Jogaikos biblioteka ir Cartoriskų muziejus — po vieną fluorofortą. Visi šie paveikslai pateko į muziejus iš privačių rinkinių: „Nojaus arka“ priklausė dailininkui K. Korovinui, „Preludus“ — Kijevo pramonininkui ir mecenatui I. Tereščenkai, pastelė iš „Tvano“ — K. Stabrauskui, vienam katalogui ir recenzijai, artimųjų Ciurlionio mokytojų Varšuvoje. Anų laikų kolekcionierių rankose būta ir daugiau mūsų dailininko, Varšuvoje, Krokuvėje. Štai ninko darbų, tik jų likimas šian-

dien nežinomas.

Didingas „Piramidžių sonatos“ Andante priklausė turtuoliui P. Pustoškinui; savininkui emigravus į Vakarų, prieš antrąjį pasaulinį karą Ciurlionio darbas tebebuvo Olandijoje. Kaip rašė tuometinis Ciurlionio galerijos direktorius P. Galaunė, norėta pirkti šį paveikslą Lietuvai, bet P. Pustoškinas pareikalavęs nežmoniškai kainos. Spaudos žiniomis, 1934 m. Paryžiuje privačios galerijos savininkas Van Leer turėjęs šešis ar septynis (antrasis skaičius nurodytas metais vėliau) Ciurlionio paveikslus, gautus iš B. Volmanienės. B. Vileišytės — Tursienės teigimu, Ciurlionis pagal užsakymą buvo nutapęs Vileišių šeimai didelio formato „Ramybės“ variantą, kuris pilietinio karo metais neva atiduotas Charokovo muziejaus depozitui. O Pleirytė — Puidienė Ciurlionio padovanotą „Ilgesį“ paliko Čelabinske. Šis darbas, nacionalizutas kartu su palikta Puidių biblioteka, 1920 m. buvo pasiekęs Mas-

MEDARDAS BAVARSKAS

Serenada

Per ilgus dešimtmečius nei meilės, nei laimės neradęs,
Palikęs akimirksniai kovas ir grumtynes kitiems,
Siūnantis aš panorau padainuoti serenadą,
Kaip kartą pavasarį dainavau tau kasdien.

Daina ta pati, gal liūdnė tik kiek ir tylesnė
Per atvirą langą kambarėlio mažyčio nuplauks.
Ir balto karvelio sparnai tau nuneš ją
Per svetimą juodumą nesvetingo dangaus.

Nors tyli ir beviltė, ji pasieks vandenyną.
Nenuildys jos triukšmas nei bangų, nei audros,
Kol nuplauks į tą vietą, kur prieš daugelį metų buvo užgimus,
Ir tavęs, ir manęs, ir visų besimylinčiųjų raudos...

Nežinau, ar Kaune tu, ar kur nors prie Baikalo,
Ar gyva, ar laiminga, ar išiesi kapuos...
Bet vis tiek serenada skambės ten be galo,
Jei laiminga — pradžiugins, jei verki — ji paguos.

Jei mane pamiršai, ji primins tau Nevėžį,
Ji atkurs tau gegužį alyvų žieduos
Ir primins ne mane, bet užburtus saulėlydžius
Ir jaunystę gražius bent akimirksniai tavo veiduos.

Neradus tavęs, serenada paliks ten, kur gimė,
Ir kitiems mylintiesiems kartis nuo karto skambės.
Ir savęs atskirtuosius, lyg ranka gailestingo likimo,
Ir jie nežinodami tavo žodžiais kalbės...

Pablo Picasso (ispanas, g. 1881) Senas gitarininkas Paveikslas yra Chicagos Meno institute

kvą — apie tai O. Puidienė informavo V. Mickevičius — Kapsukas. Garsiojo kompozitoriaus I. Stravinskio dvarelyje Ustiluge buvo jo biblioteka ir paveikslų kolekcija, kurią puošė Ciurlionio „Juodoji saulė“. Sena fotografija liudija, kad egzistavo kitoks, negu esąs Kauno dailės muziejuje „Miesto“, arba „Vyties preliudo“, variantas. Ciurlionio 1905 m. laiške broliui išvardyti ankstyvieji triptikai „Samonė“, „Sapnas“, „Dievai“ du „Pasakų“ ir du „Fantazijų“ ciklai. Parodų kataloguose minimi „Bokštas“, „Trobelė“, „Varpinė“, „Saulė“, „Saka“, „Rūmai“, pastelės piešiniai. Etydu „Miesto“ ciklui ir fluorofortų būta daugiau negu šiandien. Deja, niekas negali pasakyti, ar visa tai dabar egzistuoja. „Audros“ ciklas priklausęs Varšuvos dailės mokyklai, sudegė, atrodo, gaisro

metu dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Minėtas Paryžiaus paveikslas, iš tikrųjų priklausiusius B. Volmanui, Ciurlionio galerija 1935 m. įsigijo iš A.D. Murdeno (Mourdean) meno galerijos, kauriečiui dailininkui N. Arbitblatui tarpininkaujant. Buvo tartasi dėl septynių paveikslų, o gauta tik šeši, taigi vienas liko pas B. Volmaną arba pas N. Arbitblatą, jei Murdeno galerija nepardavė jo dar kam nors. O gal Paryžiuje buvo bei liko ir kitų darbų! Nemaža varšuviškių Ciurlionio kolegų dailininkų pabuvojo ir ilgiau gyvenę Paryžiuje, ne vienas jų galėjo turėti padovanotų paveikslų, etidų. Štai prieš dešimt metų Varšuvos tautinis muziejus įsigijo iš Paryžiaus antikvaro Rudnickio nedidelį Ciurlionio etidą, aliejumi tapytą ant lentelės. Spalvingų peizažų, dažniau-

siai Druskininkų vaizdų, jis mielai dovanodavo savo bičiuliams Markevičiams, jų pusseserei iš Kapčiamiesčio V. Ablamovičiūtei — Hempllovai, mylimam draugui E. Moravskui, net savo privačių nokinių šeimoms Varšuvoje — Brylkinams. Leskevičiams. Bent vienas toks paveikslas, peizažas su saulėlydžio atspindžiais Nemune, kadaise dovanotas V. Markevičiūtei, ligi 1939 m. buvo Gardine, du kiti — Klarimonto dvarelyje prie Nesvyžiaus. Moravskio turėtame paveiksle buvo pavaizduotas tiltelis su apvaliais žibintais ir juo žengias angelas. Kažką kažkas turėjo net Vilniuje (V. Ciurlionytės — Karuzienės žinios) — apsigarsino, lenkams reparitruojantis po karo, bet ir to paveikslo pėdsakai dingo. O „Zinina“ buvusi Kaune daktaro Stonkaus nuosavybė!

Trys Ciurlionio paveikslai be-lai dovanodavo savo bičiuliams Markevičiams, jų pusseserei iš Kapčiamiesčio V. Ablamovičiūtei — Hempllovai, mylimam draugui E. Moravskui, net savo privačių nokinių šeimoms Varšuvoje — Brylkinams. Leskevičiams. Bent vienas toks paveikslas, peizažas su saulėlydžio atspindžiais Nemune, kadaise dovanotas V. Markevičiūtei, ligi 1939 m. buvo Gardine, du kiti — Klarimonto dvarelyje prie Nesvyžiaus. Moravskio turėtame paveiksle buvo pavaizduotas tiltelis su apvaliais žibintais ir juo žengias angelas. Kažką kažkas turėjo net Vilniuje (V. Ciurlionytės — Karuzienės žinios) — apsigarsino, lenkams reparitruojantis po karo, bet ir to paveikslo pėdsakai dingo. O „Zinina“ buvusi Kaune daktaro Stonkaus nuosavybė!

Tokių istorijų daug, jos kartais skamba kaip legendos, kuriose vis dėlto girdime ir tiesos, ir vilties gaidą.

Štai vienas Leningrado konservatorijos profesorius matė 30-aisiais metais Ciurlionio paveikslą pas vietinį Anapos gyventoją, kuris, beje, žinojo ir autoriaus, vasarąjusio kadaise prie Judosios jūros, pavardę. Porą Ciurlionio paveikslų po šio karo dar turėjęs kažkoks astronomijos profesorius (Gračiovas!) Kazanėje. Ar (Nukelta į 4 pusl.)

Laiškas kunigaikščiui Radvilai

(Iš „Vieverių kronikų“)

KAZYS ALMENAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Svėris palingavo galvą.
— Niekas neturi įtarti, jog mes esame pažįstami.
— Prieteliai, sakykite mielas Svierovski, draugai, o ne tik pažįstami. Taip, įtarimų negali būti. Jūs turite aiškius gabumus diplomatijai, mielas. Dabar, pakalbėkime apie tą tūkstantį.
Svėris pasimuistė sėdynėje.
— Tai, gal vėliau apie tai, — sumurmėjo jis.
— Mielasis Svierovski, draugystė yra draugystė ir aš ją vertinu labiau negu viską. Nemašykime užtai jos su ekonominiiais reikalais. Viskas savo keliu. Pinigai, jei Jums tai priimtina, bus Tamstai išmokėti rugpiūčio gale. Suprantate, — derlius, be to, tada greičiausiai jau turėčiau atsaką ir iš Jo Šviesybės Kunigaikščio.
— Tai labai gerai, — skubėjo pritarti Svėris. „Zinoma“, galvojo jis sau, „pirma turi būt patarnavimas, o po to užmokėstis.“
— Toliau šia tema. Ar Jūs norėtumėt rašto, ar pakaks Tamstai mano žodžio?
— O, Mylista! — Svėris pakėlė protestuodamas ranką ir iš tiesų jautėsi beveik įžeistas.
— Tamstos žodis man yra daugiau kaip ga-

rantija.
— Atleiskite, — su atspiraščia šypsenėle tarė Suchodskis. — Deja, nevisada tenka turėti reikalą su tokiais garbingais vyrais kaip Tamista. Dabar mums teks skirtis, mielas Svierovski. Ach, mano ponai vėl priekaištaus man. Bet ką padarysi? Užtat prizadėkite, jog po rugpiūčio Jūs aplankysite mus labai dažnai...
— Aš prizadu, — visiškai ištirpęs Suchockio žodžių pynėje, sumurmėjo Svėris.
Karieta sustojo. Kai Svėris buvo pusiau išlipęs, ponas Suchockis pagavo jo ranką savosios ir paskutinį kartą stipriai suspaudė.
— Tad, su Dievo palaima, mielas Svierovski, — tarė jis, žiūrėdamas jam tiesiai į akis. — Tą laišką Jo Šviesybei kunigaikščiui aš Jums atsiųsiu per pasiuntinį. Naktį, savaimė aišku.
— O taip. Diskrekcija!...
Abu konspiratoriškai nusišypojo, ponas Suchodskis atsisėdė atgal į minkštąją sėdynę, ir karieta nudardėjo tolyn.
Svėris stovėjo ant kelio ir staiga jam norėjosi šokti, dainuoti arba net apkabinti savo senyvos kumelės sprandą ir ją stipriai pabučiuoti.
„Tūkstantis auksin! Tūkstantis auksin!“

nu!“, Su ponais, tai poniškas ir užmokėstis. Tik su jais dabar turėti bendrą! Iš esmės jis gi bajoras kaip ir kiti. Lygus Darvainiams ir Suchockiams. „Jūsų Mylista Svierokit!“, pašnabzdėjo jis sau pusbalčiu, ir tie žodžiai skambėjo tarsi kokia dangiška muzika.

Suchockio pasiuntinys atvyko sekančią naktį. Buvo arti vienuolikos, kai Svėris išgirdo tylų barbenimą į langą. Kai jis nuejo ir atvėrė duris, tamsoje stovintis žmogus įgrūdo jam į rankas traškantį popierių, sušnabzdėjo pagarbų pasveikinimą bei asmeniškų linkėjimų nuo jo. Mylistos pono Suchockio ir apsisukęs dingto tamsoje.

Videikių kaimo valstiečiai atėjo pas jį šeštadienio vakare, dvi dienas po pasiuntinio atvykimo. Temo jau, kai trys neaukšti, suvargusiai atrodantys vyrai nedrąsiai pabaladojo į Svėrio trobos duris. Tarnaujanti merga juos įleido. Sūėjo jie, vyžoti, gunktelėje, laikydami kepurės juodose rankose, ir įnešė su savim į vidų prakaito ir vargo kvapą.

Svėris sėdėjo prie virtuvės stalo, bet jų sėstis nevadino. Pažinojo jis juos. Savo laiku turguje ar prie šventoriaus buvo ir vienu kitu žodžiu persimetęs, bet dabar jis to pažinimo nerodė.

— Tamsta Svėri... — pradėjo vienas, kuris vadinosi Mulionis.
— Svierovskis! Pavardė mano Svierovskis! — pertraukė jį Svėris.
— Vyrų iš padilbų susižvalgė. Mulionis atsišūko, mostelėjo savo nutrinta kepure.

— Tebūnie ir Svierovskis. Ne giminiuotis mes čia atėjome. Su reikalu, — tęsė jis lėta valstietiška tarme. — Su svarbiu reikalu, ir užmokėsimė už taiti.

Jis pasirausė savo sulopytos sermėgos kisenėje ir ištraukė į skepetą surištą pundelį.

— Bus visas auksinas, pone Svierovski, — tarė jis ir savo stipriais pirštais atmezgė kietai suveržtus skepetos mazgus. — Visas auksinas! — pakartojė jis tvirtai ir padėjo mazgelį ant stalo. Sudilę variokai, puskatikčiai, nučiūpinėtos gervenos, iš bakūžių surinkti Videikių kaimo pinigėliai, pasklido ant stalo.

Visų akys sužuro į pinigus. Trijų vyrų su nebylia pagarba, Svėrio su keistu pasibiaurėjimo jausmu.

— Galite skaičiuoti, — tarė Mulionis.
— Negaišink laiko, — irzliai jį nutraukė Svėris. — Sakykit ko atėjot.

Mulionis paaiškino. Peticiją reikia rašyti kunigaikščiui, reikia rašyt juo greičiausiai, nes badas ir tikra pražūtis gresia Videikiams. Svėris nebyliai palingavo galvą. Atrodė, tarsi jis kaip tik tam ir buvo pasiruošęs. Ištraukė jis iš stalčiaus popieriaus lakštą, rašalo, žąsies plunksną.

— Pradėkite, — tarė jis, žiūrėdamas kažkur kampan.

Vyrų pradėjo. Pirmą nedrąsiai, lėtai, vienas papildydamas kitą. Paskui greičiau, skubėdami, nelaukdam, kol kitas sustos. Liejosi vargo ir nuoskaudų srautas iš jų lūpų. Nežmoniškai lažas ir plakimai, neįmanomos duoklės, tam senas tėvas susmuko ir mirė dvaro laukuos, kitas namuose rado pamėlusius ir negyvus abu savo kūdikius. Baigėsi pašaras, trūko sėklos, baigėsi jau viltis ir neišvengiamai artėjo badas. Visas per metus sukauptas vargas liejosi dabar tarsi drumzlina kančios upė.

Svėris rašė.
Mulionis turėdavo nutildyt vyrus ir, kol plunksna krabždėjo popieriu, jie palaukdavo. Tereikėjo Svėriui stabtelėti, ir vargo upė

tvindavo iš naujo.

— Tai gal pakaks? — pertraukė Svėris, kai popieriaus lakštas buvo pripildytas.
Vyrų susižvalgė. Jie buvo dabar susijaudinę ir tiek daug dar neteisybų liko neišvardintų.

— Nežinia, ar kunigaikštis turės laiko tiek daug perskaityti, — pridėjo Svėris.

Vyrų nudelbė akis. Išvargtį jiems laiko buvo, ar turės dabar laiko skaityti tas kunigaikštis?

— Taip, ponas... Užteks, — sutiko pavargusių balsu Mulionis. — Visas neteisybės tai ir ant jaučios odos nesurašys.
— Tad aš jums dabar perskaitysiu. Svėris skaitė.

Trys darbo, vėjo ir saulės nugairinti veidai atidžiai sekė jį. Gal net ne per seni veidai, bet vargas buvo juos suskaidęs į šimtus raukšlų, įdubines akis, palikęs pilką spalvą skruostuose, susendinę juos prieš laiką. Vyrų iš kairės, kuris vadinosi Šniokštys, iš giliai raukšlų tarpe įsėdusių akių plūdo ašaros, varvėjo per skruostą ir lašėjo ant sulopytos milinės apikaklės.

Kai Svėris baigė, buvo dar keletas priedų ir pataisyimų.
— Dabar turėsite palaukti, — sakė Svėris. — Reikia visa tai perguldėti į Kunigaikščio ausiai pritinkamą šneką ir dailiai surašyti.
Vyrų lingavo galvom ir sunkiose darbo rankose gniaužė savo kepurės.

Jis perrašė.
Ant geriausio popieriaus lakšto, kurį jis turėdavo Kunigaikščio adresu ir Videikių kaimo (Nukelta į 4 pusl.)

Laiškas kunigaikščiui Radvilai

(Atkelta iš 3 pusl.)

laišką. Pradėjo laišką komplimentais Jo Svietybės Kunigaikščio adresu ir Videikių kaimo valstiečių vardu. Po to sekė nuolankus prašymas patvirtinti poną Suchockį dvaro valdytoju sekančiam terminui, nes ponas Suchockis buvo sąžiningas ir geriausias iš iki šiol Sraujos dvarą valdžiusių ponų.

Ranka nevirpėjo. Raidės plaukė lygios ir išdidžios. Svėris jautė net tam tikrą lengvumą. Kaip vis dėlto skyrėsi šios lakios mandagios frazės, kurios dabar iš po jo rankos liejosi, nuo tos nesibaigiančios begalės vargų ir bėdavočių, kuriuos įkyriu vienodumu kartojo tie melagingi driskiai.

Kai jis įėjo į virtuvę, Videikių vyrai pašoko. Jie buvo susėdę suolo gale, susispaudę, tarsi bijotų užimti daugiau vietos, kaip kad būtinai reikėjo.

— Štai ir bus, — sakė Svėris. — Turite dabar pridėti savo parašus arba ženklus ir įteikt kunigaikščiai.

Vyrai nubraukė savo delnus į sulopytas milines ir pagarbiai pirštais, lyg tai būtų kokias šventas relikvijas, paėmė trąskantį popierių. Įdubusios akys sekė lygų raidžių vinguriavimą ir vienai akimirksniui Svėrį perskrodė baimė, jog jie skaito.

Bet ne. Akys liko pilnos nustebimo ir pagarbos. Du iš jų, Šniokštys ir Butkus, susijaudinę puolė prie jo dėkoti. Šniokštys pagriebė jo ranką ir siekė ją bučiuoti.

— Dėkavojam, Pone... Atlygins Jums Visagalis... Dėkavojam... — ašarodamas kartojo Šniokštys.

Svėris sugniauzė rankas sau į sterblę.

— Eikit, eikit! — sakė jis piktai. — Lauk, ir kad nebūtumėt pastebėti.

— Mes saugomės, — užtikrino jį Mulionis.

— Ir, gink Dieve, — tarė dar tarpduryje Svėris. — Nerodykite to laišką niekam! Niekam, kol napsieks jis kunigaikščio dvaro. Šiaip atims jį jums.

Mulionis išėjo paskutiniu juo.

— Su gyvastim savo saugosiu, — tarė jis. — Aš pats jį nešu kunigaikščiai.

Slinko pavasaris, o po to — ankstyvos vasaros mėnesiai. Svierovski tapusiam Svėriui tai buvo nekantrumo, bet ir tuo pat gražių svajonių metas. Jis jau buvo apylinkėj susiradęs daugiau kaip pusę palivarko žemės, kuri buvo priinama jo netrukus gaunamiems pinigams, buvo užžiūrėjęs porą jaunų arklių, — daug planų jis jau buvo sudėjęs. Jis jau matė save besilankantį dvaruose, oriai besitarantį su ponais, matė save vertinamą ir išrenkamą seimeliuose. Ta vasara buvo tik pakopa į jo triumfo valandą.

Vidurvasaryje jis sužinojo, jog po beveik du mėnesius užtrukusios kelionės į Videikius sugrįžo Mulionis. Šitai, žinoma, turėjo būti paslaptis, ir kaip paslaptį jam tai ir pašnibzdėjo ubagas Kurkys. Nepagalijėjo gero laiškinio bryzo tą kartą Svėris.

— Ir, Panie, tik šūkštu, nesakykit niekam... Girdėjau, kad anas laišką kažkokį ten įdavė kunigaikščio patarėjui, — vyniodamas į skepetą laiškinis pridėjo Kurkys.

Visai arti dabar buvo triumfo valanda.

Dar po mėnesio, kai emė gelsti rugiai, po Vieverių apylinkės dvarus ir sodžius paskliditai kita žinia, bet ši visai nebuvo paslaptis. Būtent, Jo Svietybės Kunigaikščio Radvila atsuntė laišką ponui Suchockiiui. Laišką padabintą trijų trimųjų herbu ir kunigaikščio nuosavu parašu, laišką kuriame kunigaikštis patvirtino poną Suchockį Sraujos dvaro valdytoju sekantiems septyneriems metams.

Triumfo valanda buvo čia pat. Svėris jau buvo nusipirkęs naują vengrinę ir pastoviai dabar nešiodavo savo seną, bet užtat stropiai nublizgintą karabelę. Reikėjo būt pasiruošusiam. Bet kurią valandą turėjo gi ateiti pakvietimas į Sraujos dvarą.

Pakvietimo nebuvo.

Kol noko ir po to buvo kertami rugiai, Svėris tam sugėbėjo rasti paprastą ūkišką priežastį. Ponas Suchockis, be abejo, laukė, kada, pardavęs rugius, jis galės iš karto įteikti visą jam priklausantį sumą. "Tai bereikalingas skrupulingumas iš Suchockio pusės", galvojo Svėris. Dėl pinigų būtų galima ir palaukti dar kelias savaites, betgi pasidžiaugti vienam kito kompanija jau ir dabar būtų ne pro šalį.

Praėjo dar mėnuo. Sunkūs, javais pakrauti vežimai jau seniai išgargždėjo Klaipėdos link, pirklių pinigai jau seniai suplaukė dvar-

ponių kišenėna.

Pakvietimo nebuvo.

Abėjonės ir netikrumai pradėjo šmėkščioti Svėrio pasamonėje. Ir nors jis tokias mintis tvirtai nuvydavo, pasalūniškai jos vėl grįždavo atgal. Vieną nemigo naktį, kai jis vartėsi dvejoniu grauziamas, jis staiga suprato. Net atsėdė lovoj. Žinoma! Gi tą kartą karietoje ponas Suchockis jį meiliai ir net maldaujančiai pakvietė. Pona savo žodžių vėjais nelaido. Kokio čia dar kito pakvietimo reikėjo?

— Kvaily, kvaily, kvaily! — keikė save Svėris. — Per savo nesupratimą, be abejo, įskaudinau tą puikų poną.

Jis vos sulaukė ryto, kad galėtų pasipuošti tiek, kiek jam tai buvo įstengiama, ir išsirožti į Sraujos dvarą.

Dvaro rūmai nebuvo per daug įspūdingi. Jie buvo mediniai ir gana erdvūs, bet nei virš vartų iškeltas Suchockii herbas, nei tos trys prieš centrinę duris pastatytos kolonos negalėjo jiems atimti to bendro aleidimo vaizdo, kurį turi ne savininkų valdomi dvarai. Tik šis pirmas, ne taip didingas išpušis išisklaidė, kai Svėris įžengė vidun. Čia viskas jam atrodė neįtikėtai puošnu. Veidrodžiai atspindėjo jo atvaizką abejose siauro priėmimo kambario pusėse, po kojom šiuždėjo kilimas, gale stovėjo aukštos žvakidės, o tarp jų — baltos kaip pienas merginos statula. Svėris būtų apžvelgęs statulą atidžiau, bet staiga prieš jį išdygo raudonu švarku apsirengęs, labai oria mina vyras.

— Ko norite, Tamsta? — paklausė šis lenkiškai.

— Aš noriu pamatyti Mylistą Suchockį, — po minutės delsimo tarė Svėris, nes jam tiek truko suvokti, jog šis, iš tiesų geriau už jį patį apsirengęs vyras, buvo tiksliai tarnas.

— Jūs turite pakvietimą, žinoma?

— Aš esu Svierovskis! — kiek galint išdidžiau atsakė Svėris. — Svierovskis. Esu asmeniškai gerbijamojo Mylistos draugas.

Tarno veidas nei trupučiu nepasikeitė. — Neteko girdėti Jūsų pavardės, ir be pakvietimo aš negaliu Tamstos įleisti.

Jo balsas ir laikysena sunervino jau ir šiaip neįtikėtai besijaučiantį Svėrį.

— Aš esu asmeniškai draugas! — tarė jis iškarščiajęs. — Jei Jūs drįsite su manim grubiai elgtis, aš apie tai pranešiu Jo Mylistai!

Jis staiga nutilo, nes dabar jį priėmimo kambarį įėjo pats ponas Suchockis, ir tarnas nuo juosmens giliai nusilenkė. Suchockis buvo išsilautesis į siuvinėtą šilkinį chalata, rankoje jis laikė ilgą kandiklį, porcelianine galva pypke.

— Koks triukšmas čia? — paklausė jis, tarsi nepastebėdamas Svėrio iš viso.

— Atleiskite, Svietybe, — sumurmėjo tarnas, — bet šitas asmuo norėjo prasibrauti.

— O, Mylista Suchockis! — su palengvėjimu atsėduso Svėris. — Tai nesupratimas. Tik nesupratimas. Aš stengiausi paaikšinti Jūsų tarnui, kas esu.

Suchockis išpūtė melsvą dūmą.

— Nesupratimas Jūsų pusėje, Tamsta. Mano tarnas turi instrukcijas neįleisti nieko, kas nėra prašytas, o aš neatmenu, kad būčiau Tamstai bet kokį pakvietimą pasiuntęs.

Jo balsas buvo minkštai šaltas, ir Svėris jautė, kaip tas šaltumas semia jį tarsi ledinis vanduo ir stingdo jo sąnarius baisu supratimu.

— Mylista Suchockis! — išstėnėjo jis purtydamas galvą, nes... Ne! Nebuvo įmanoma prileisti, jog jis iš tiesų tai išgirdo. — Jūs negalit tai sakyti, negalit!

— Nežinau, apie kokius negalimumus Jūs teikiatės kalbėti, — pertraukė Svėrio mikčiojimą minkštas balsas, — bet, jei Jūs manot, kad negaliu išspręsti nekviestą svečią, tai labai klystate.

Svėris išblyško. Jo veidas tapo pilkas it peleninis, jis susvyravo, atrodė, kad siūbuoja žemė ir nėra už ko besiverti. Visa biauri teisybė lyg praraja dabar atsivėrė ir apsupo jį.

Suchockis mostelėjo ilgo kandiklio pypke. — Tai sudiev, Tamsta. Nesakau iki pasimatymo, nes tikiuosi, jog nebesimatysime. Jacekas čia Jums parodys duris.

Raudonu švarku apsilkęs tarnas atsuko į Svėrį.

— Ne! Tu nepadarysi to! Tu!... — iššoktė pagaliau Svėris. — Aš išeinu! Aš spianu į tavo svetingumą. Spiaunu! Tik duok man mano pinigus! Tik pinigų atiduok ir išeinu!

Piešinys patvirtina, kad Čiur-

(Atkelta iš 3 pusl.)

atsiras?... Nieko nėra neįmanoma, nes kai kurie vis dėlto ir atsiranda. Kaip pavyzdį paseksiu tris trumpas istorijas.

Apie 1905 m. Varšuvoje Čiurlionis padovanojo savo mokinės seseriai ir Dailės mokyklos kolegei Lidijai Brylkinai žinomojo "Ramybės" paveikslą variantą. Dailininkė Brylkinai tapo aktorė Sokolova paskui balerina Ryndina, gyveno Maskvoje, Berlyne, Paryžiuje. M. Dobožinskiui pasakojo turinti keletą Čiurlionio paveikslų (daugskaitoje?). Jai mirus "Ramybę" priglaudė sesuo Olga, buvusi Čiurlionio mokinė. Pagaliau po pusės šimtmečio šis darbas nupirkta iš maskviečio B. Odincovo kolekcijos, parkeliavo į Kauno dailės muziejų (reprodukuotas "Svyturys" 1959 Nr. 11).

Žinomas meno kritikas dailininkas A. Benua 1910 m. recenzijoje plačiai aprašė Čiurlionio "Juodąją saulę", "Zemaitių kapines" ir "Rojų", išstatytus Rusų dailininkų sąjungos parodoje be to, paminėjo ir mažesnių kapinių etiudą: "Kalvelė, kurioje šalia aukštų plonų lietuviškų kryžių auga ilgios nykios pušys. Ant vieno kapelio juokingas geležinis angelėlis skelbia Paskutinį teismą." (Reč", 1910.III.13). Tikriausiai Benua tada matė paveikslą "Iš kapinių", po metų eksponuotą Penktojoje lietuvių dailės parodoje Vilniuje (pavadinimas pagal šios parodos katalogą).

Matyt, kurioje nors pomirtinių parodų Maskvoje ar Peterburge paveikslas buvo parduotas, tolesnės jo kelionės per kolekcionierių rankas tiksliai nežinomos, bet nelabai ir svarbios, nes šiandien šis Čiurlionio darbas priklausio Leningrado politechnikos instituto profesorii A. Čiudnovskiiui. Tai aistringas, pasiženkęs kolekcionierius, savo bute sukaukęs daug garsiausių XX a. pradžios rusų dailininkų darbų.

"Čiurlionis, be abejo trokšta prisijungti prie kitų "Čiurlionių", Kauno dailės muziejuje, bet prof. A. Čiudnovskis kol kas nežada su juo skirtis. Kolekcionierių Tarybų Sąjungoje nemaža, o tokia reatybė gal jis vienas teturi... Profesorii A. Čiudnovskiiui maloniai sutikus, reprodukuojame šį Čiurlionio paveikslą.

Trečioji istorija — apie žuvėdų žemę. Gana ilgus metus man nesisekė surasti vieno Čiurlionio leipciškiško draugo pėdsakų. Pagaliau padėjo tikslesnės žinios, surinktos Leipcigo konservatorijos archyve, ir Švedijoje gyvenęs lietuvis inžinierius Z. Kalvaitis (prieš keletą metų organizavęs Geteborge Čiurlionio muzikos koncertus, lankęsis Lietuvoje kultūrinių ryšių reikalais). Pasirodo, kad Čiurlionio laiškuose iš Leipcigo dažnai minimas švedas studentas Karlas Helbertas Paulsonas vėliau tėvynėje buvo mokytojas bei kompozitorius ir mirė 1965 m. gimtajame Moerarpio mieste, sulaukęs gražios senatvės. Atsiminimų nepaliko, vaikų neturėjo, visokie popieriai nuėjo į krosnį ar sąšlavyną. Truputį pavėlavome, bet panašiais atvejais ir to užtenka. Giminais dabar teturi kai ką iš dėdės gaidų, jų tarpe Leipcigo 1901—1902 m. kompozicijų knyga, kurios paskutiniamie priešlapyje išliko jumoristinis Čiurlionio piešinys. Tai du mėgėjiški autošaržai su pažymėtinu Paulsono užrašu: "N. K. Czurlanis Lithauer". Jei vienam Varšuvos bičiuliui, atsakydamas ir atjausdamas jo karštą lenkišką patriotizmą, Čiurlionis tuomet dar galėjo rašyti: "mes, lenkai", tai švedui jis, matyt, brėžė patriotizmą, Čiurlionis tuomet dar galėjo rašyti: "mėgsta klausyti lietuviškų dainelių ir mainais paskambina man švedišku", rašė Čiurlionis broliui 1902 m. pavasarį ("Apie muziką ir daile", 1960, p. 142).

Piešinys patvirtina, kad Čiur-

NEMATYTI ČIURLIONIO PAVEIKSLAI

M. K. Čiurlionis. Eklibrisas K. Paulsonui. Leipcigas, 1902 m.

Iš K. Paulsono sąsiuvinio. Leipcigas, 1902

lioniš Leipcige buvo užsiauginęs barzdą — ne "iki žemės", kaip juokavo kitame laiške broliui Stasiui, bet gana reta, kurios namo neparsivežė.

Paulsono palikime, rašo Z. Kalvaitis, dar yra maža dėžutė su data "1902", o joje — medis su guma eklibriso štampos. Naudodamasis proga, noriu paskelbti Z. Kalvaičiui atsiųstą atspaudą. Pagal stilių, motyvą (pušis švedijai nebūdingas medis) ir biografinius duomenis — beveik neabejotinas Čiurlionio darbas. Savo draugui jis bus padaręs dovana eklibriso piešinį su inicialais (CP-Carl Paulsson), o šis pagal jį užsisakęs Leipcige štampos ir klįjavęs eklibrisus ir tuo metu įsigyjamas knygas. 1926 m. įsitaisė kitą eklibrisą. Apie Paulsoną draugystę su lietuviu ir gimines dar šį tą atsimena girdėję, nors konkrečiai Čiurlioniu anksčiau

niekas nesidomėjo. Miniatiūrinio formato eklibrisas (7 ant 17 mm) priklausio vadinamajam mėgėjiškam Čiurlionio dailės bandymų laikotarpiui ir tuo labiau stebina savo graškiu paprastumu, komponavimu, menine intucija. Berods, ir jis kiek dvelkia švelnia melan-

PETE'S AUTO REPAIR
Taisoma — Motorai, automatinės transmisijos, stabdžiai, Generatoriai, starteriai, Motor Tune-up, ir kiti patalysmai. PETRAS PIŠNYS, sav. 6211-15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Nuomoja — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

cholja, nostalgija, kurios kupini Čiurlionio laišakai iš Leipcigo. Darbelis kažkuo artimas ir vėlyvajai žemaitiškų kapinių kompozicijai iš A. Čiudnovskio kolekcijos.

Taigi ne vien knygos, kurias minėdavo senoliai, bet ir paveikslai, net piešinėliai turi savo likimą. Kai atsiranda — atskleidžia vertę.

Gerai, kai tas likimas gailėstingas, o kai liūdnas — tėbūna jis pamokančiu išėjimu gyviesiems. ("Svyturys, 1970 m. Nr. 19).

KRONIKA

• Nauja Justino Marcinkevičiaus drama "Katedra". Vienas šačiausių, pokario dešimtmėčiais išaugusių, šiandieninės Lietuvos rašytojų yra Justinas Marcinkevičius (g. 1930), kūrybingai besireiškiantis kaip poetas, romanistas ir dramaturgas. Neseniai jo parašytoji drama "Mindaugas" Lietuvos teatrose jau kuris laikas statoma su didžiausiu pasisekimu. Atskiru leidiniu išleista, ją ir literatūrinė kritika sutiko labai palankiai. O štai tenykštė spauda jau skelbia, kad Vilniaus Akademijos dramos teatras stato visai naują Justino Marcinkevičiaus dešimties giesmių dramą, pavadintą "Katedra". Dramoje pagrindiniu herojumi yra garsumas 18 šimtmečiu lietuvių architektas Laurynas Stuoka-Gucevičius, suprojektavęs, klasiškąją Vilniaus katedrą. Kai kurie šios Justino Marcinkevičiaus dramos gabalai jau paskelbti tenykštėje periodinėje spaudoje (Literatūra ir menas, lapkričio 7 d.). Jie rodo, kad drama "Katedra" parašyta su didele poetine, dramine ir gilumine jėga.

Al's Texaco Service
Savininkas Albinas Lakičkas
Mechanikas Stasys Šarauškas
STABDŽIAI — SANKABOS — TRANSMISIJOS
ir motorų remontas — Tune-up.
5759 So. Western Avenue
(kampos 58-tos gatvės)
TELEF. — PR 8-9532

NAMŲ TAISYMO DARBAI
Stalibus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuvis — labai priinama kaina.
SKAMBINTI RE 7-9615

NEW RATES
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAUGANTIS APRĖJAVUSI IŠI \$20,000.
6% PER ANNUM OF \$5000.00 OR MORE ON CERTIFICATES 2 Year Maturity
5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 One Year Maturity
5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 OR MORE 6 Month Maturity
5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE PASSBOOK ACCOUNTS \$100.00 Minimum
5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.
Chicago Savings & Loan Assn.
JOHN PAKEL, Sr., Chairman of the Board MRS. PHIL. PAKEL, Pres.
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

Oficialiai atrastas ir įvertintas Mačernis

Kaip buvome mūsų skaitytojų jau anksčiau informavę, okupuotoje Lietuvoje šiemet buvo išleista 1944 metais fronto maišatyje žuvusio, jauno žemininkų kartos poeto Vytauto Mačernio visos poezijos knyga. Šiuo buvo bent dalinai po 26 metų atitaisyta baisi neteisybė, kai mirusio poeto kūryba savo tautoje jau XX amžiuje dar turėjo laukti oficialios pasirodymo dienos net išisus dešimtmečius. Šiurpu ir pagaltoti, kad tai atsitinka ne kokiam septynioliktame ar aštuonioliktame šimtmetėje, kada, galima sakyti, dar tik mezgėsi mūsų literatūros gemalas, bet šiandien, kada net pasaulinėje plotmėje lietuvių kalba jau seniai skamba kaip tobula literatūrinė kūrybos instrumentas. Neįsivaizduojamas okupanto nusikaltimas ypač padidėja, kad Vyt. Mačernio poezija visai neturi nei tiesioginio, nei simbolinio užmaskuoto politinio atspalvio. Okupanto bandymas ją palaidoti su paties poeto karštu tik liudijama bolševiko ruso begalinį bijojimą kiekvieno rašytojo, kuris nėra partijos narys, nėra nusizėmęs jos vergas. Ta pati partijos neapykanta tikrajam RASYTOJUI ir šiandien atsispindi visose Sovietijos kultūrinio gyvenimo tikrovėse.

Kai pokario dešimtmečiuose viena po kitos laisvajame pasaulyje buvo išleistos Vytauto Mačernio poezijos knygos, kai pačioje Lietuvoje jo eilėraščiai nuorašais plito literatūros lietuvių tarpe, kai pagaliau visų lietuvių kultūrininkų spaudimo jau nebuvo galima atlaikyti, partijai pasidarė beveik mirtinai nepatogu dar ilgiau blokuoti Vytauto Mačernio poezijos išleidimą. Jo poezija šiemet Vilniuje tad ir išleista su visai neblogu, žinant tenykštes kritikos aplinkybes, Vytauto Kubiliaus studijiniu įvadu.

Ilgai netrukus, ten išleistas Mačernio visos poezijos knygos recenzija pasirodė ir Lietuvių Rašytojų sąjungos organe, mėnesiniame žurnale "Pergalėje" š. m. rugsėjo mėn. numeryje. Recenzijai, parašytai G. Mareckaitės antrašte uždėta viena Mačernio poezijos eilutė: "Man patiko tik vandenys giliūs". Šia giliau labiausiai ir seikėjama recenzuojamoji Mačernio poezijos knyga. Suprantama, žinant visą tenykščio literatūrinio gyvenimo kontekstą, recenzentė ir negalėjo visapusiškai atskleisti žuvusio poeto dvasios platiuose jo poezijos posmuose. Reikėjo ribotis tik tam tikru, ten priimtiniu aspektu ir atrinkti tik tas Mačernio poezijos vietas, kurias būtų galima labiau komentuoti kaip tam tikrą jo nepasitenkinimą gyvenama tikrove, kaip tam tikrą jo nusivylimą viskuo. Tuo tarpu Mačernį pažinusiųjų tvirtina, kad poetas buvo tikrai pilnintis žmogus, kuriam patiko ne tik liūdesio ir abejonių "vandenys giliūs", bet ir neišmatuojama, pozityvi kuriančio bei dirbančio žmogaus džiaugsmo sielva. Pastarąją pakankamai neakcentavus, recenzijoje Mačernio vaidzas gavosi toli gražu nepilnas.

Tačiau recenzentė vienoj kitoj savo rašto vietoj mums atskleidžia, be kita ko, ir šiaip gana įdomių fakų, padaro labai įsidėmėtinų išvadų. Pasirodo, kad Mačernio poezija, nors oficialiai išleista ir pripažinta Lietuvoje tik dabar, poezijos mylėtojų, ypač jaunimo, buvo tenai neužmiršta, buvo tikras atgavos šaltinis kaip tik tais

stalinistinio siautėjimo ir partizaninių laisvės kovų metais, kada rašyti panašią poeziją vargu ar kas net sapnavo, o žmogaus dvasiai jos mirtinai reikėjo. Todėl nebe tam tikro susijaudinimo skaitome kad ir šitokią čia minimos recenzijos vietą:

"Prisimenu, pokario metų gimnazistai persirašinėjo V. Mačernio eilėraščius iš sudėliųjų sąsiuvinėlių, ir liūdni jo posmai keistu kontrastu skambėjo to meto agitacinių, džiugių eilėraščių, pirmųjų gurguolių, pirmų rinkimų ir kalbų fone, tačiau ši karo debesio palaistyta ir nerimo prisodrinta kūryba tiko prie grėsmingos atmosferos,

Vytautas Mačernis — Vytauto Didžiojo universiteto studentas Kaune 1939 metais su studentų ateitininkų meno draugijos "Satrijos" kepuraitė.

gaubusius miškus, juodas naktis, susigūžusias kaimo trobas..."

Įdomi dar ir kita recenzijos vieta, kurią galėtume laikyti pirmu tenykštes kritikos viešu prisipažinimu, kad vadinamoji mūsų poeto žemininkų karta turėjo įtakos šios dienos jauniesniajai okupuotos Lietuvos poetoj karta. G. Mareckaitė tad ir sako:

"V. Mačernio prisilietimas prie žemės versniū — anaipol ne bravūriškas ir kiek melodramatiškas sūnaus — paklydėlio sugrįžimas iš miesto basomis per pievas pasiguosti beržui, kažkada taip mėgiamas ir tebe mėgstamas mūsų poeto — kaimo kūdikio. A. Mačernio prisilietimas prie gamtos — šventas ir laisvas. Jis įsileidžia didelės žemės alsavimą tarsi visai nejučiomis — didžiajam kambary, prie stalo, pievų, ežerų, pelkynų gėlėmis papuošto... (Panašiu aspektu gamtos ir žemės kultas pastaruoju metu suskambėjo naujausioje mūsų lyrikoje, kur jį išklėdė ir išvystė jauniausios kartos poetai, tačiau jų sukurti idiliški tėviškės paveikslėliai dažnai atrodo stilizuotai statiški, be jausminės gyvybės — poetai tarsi bijo juos suardyti kokiu nors neatsargiu dvasios krustelėjimu)".

Zinoma, šiandien dar, tur būt, G. Mareckaitė vargu ar drįstų šią pirminę užuominą praplėsti ir pasakyti visą tiesą, pasakyti, kad daugelio šios dienos okupuotos Lietuvos poeto kūryboje skamba akivaizdi itaka ir tu žemininkų, kurie rašė ir rašo laisvuosius Vakarus.

Mums gi atrodo visai suprantama, kodėl žemininkus sekančių kūryba, anot G. Mareckaitės, yra tik "idiliški tėviškės paveikslėliai, dažnai atrodo sti-

Medine tvorele aptvertas poeto Vytauto Mačernio kapas tėviškės laukų kalnelyje. Nuotrauka daryta 1969 metais.

lizuotai statiški, be jausminės gyvybės..." Gyvybė ir tikras jausmas atsiranda kūrybiniame žodyje tada, kai poetas pats visa tai atkasa, kada jis pats esmingiausia savo būtimi prisiliečia prie to, dar niekieno nejudinto, klodo, kuris nuo tos akimirkos tiesiog tampa jo dvasios dalimi. O kiekvienas sekimas šito kūrybinio ir autentiško tikrovės kumo jau neturi, daugiau ar mažiau jis yra tik devintas vanduo nuo kiseliaus, tik "stilizuotai statiški paveikslėliai".

Pagaliau, paliekant visas pastabas bei replikas, šiaip ar taip reikia nuosirdžiai džiaugtis, kad nuo šių metų ir Lietuvoje kiekvienas galės nusipirkti ir skaityti Mačernio poezijos knyga, kad nereikės jo eilėraščių ir toliau baugiai nusirašinėti, lyg kokį blogą darbą darant, vien tik "iš sudėliųjų sąsiuvinėlių." Visa širdim priitariam G. Mareckaitės teigimui, išreikštam pastatiniu jos recenzijos sakiniu:

"Jei nebūtų likę nieko daugiau tiktai "Vizijos" su ta obelį šakoj plevenančia numirusios senolės skara — V. Mačernio vardas lietuvių literatūroje neturėtų būti užmirštas."

• Labiausiai skaitomas lenkų rašytojas. Lenkai paskelbė, kad iš jų rašytojų užsienyje populiariausias yra Henrikas Sienkiewiczius.

Siatoma Jonaičio III rezidencija

(Atkelta iš 2 pusl.)

kalingas, ne jis, kaip vaidila, kalba miniai gyvu širdies žodžiu — tiesiog į širdį".

Džiugu, kad tie kilnūs G. Veilėkos žodžiai vis dar randa atgarsį Los Angeles Sambūrio veikloje, Los Angeles teatras, rungtyniaudamas su įvairiausiomis didmiesčio atrakcijomis, vis egzistuoja ir jam nestinga idealizmo. Ir jeigu mūsų visuomenės didžioji dalis įsisamontintų vaidybos auklėjantį aspektą, jeigu tie šykštoki fondai atkreiptų dėmesį į aktorų pasiaukojimą ir išlaidas, reikalas pasisuktų geresnėn pusėn. Apskritai, jeigu visam išėjvos teatro menui būtų taikomi A. Kairo senesniai pasiūlyti receptai (Daugiau darbo! Daugiau pagarbos! Daugiau pinigų!), ateities scenovaizdis būtų žymiai šviesesnis.

Lietuviškam centre, ant saulėto jūros kranto, ekonomiški apartamentai ir kambariai. Kreiptis:

126 OCEAN DR. MIAMI BEACH, FLORIDA
Bus. tel. 531-0944
Asmeniška 538-9880

• Dail. Zitės Sodeikienės tapybos darbų paroda Čiurlionio meno galerijoje, Chicagoje, atidaro šiandien (lapkričio 14) 7 val. vak. Dailininkė yra viena iš ryškiausių ir intensyviausiai kuriančių jaunosios kartos mūsų tapytojų. Kūryboje jau spėjusi susidaryti ir nuosavą veidą, kurį metai po metų vis giliau ir tobulina. Pamatyti pastarųjų metų jos darbo rezultatus memo bičiuliams čikagiečiams da

Ideal Club Fund-Raiser For '70 (Everyone will buy it to use or give)

Glass Garden
6 Plants in 1 \$2.00
2 for \$3.75
3 for \$5.00

R-F SPECIALTY CO.
Dept. L.
3140 North 47th Street
Lincoln, Nebraska 68504
(Please include your zip code).
Fund-Raising Groups

bar yra tikrai maloni privilegija. | sekmadieniais nuo 11 val. ryto Savaitės dienomis paroda atidaro iki 9 val. vak., uždaroma lapkričio 7-9 val. vak., šeštadienį ir septyniadienį iki 22 d.

WINE AND DINE AT R. PLACE
2944 West 59th Street Phone: 776-8351
Fish fry every Friday 5 P.M. to 10 P.M. Stop in soon. Banquet Hall available for every occasion. Home cooking.

HIGH RATES
Paid Quarterly

5% PASSBOOKS \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN	6% \$5,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE
5 1/2%	5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

Savings Insured to \$20,000
Highest reserves
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

SKIP'S Self Service LIQUOR STORES

- 5515 SOUTH DAMEN AVENUE
Phone WA 5-8202
- 5996 SOUTH ARCHER AVENUE
Phone 735 - 2345

SCOTCH WHISKEY — Nationally Advertised Brand Fifth — \$4.49

OLD MILWAUKEE BEER 6 cans — 98 ct.

POPULAR BRAND STRAIGHT BOURBON, 86 Proof Fifth — \$2.79

WHITE CROWN ALCOHOL 190 proof, Fifth \$5.29

**CANADIAN WHISKEY 1 Fifth — \$3.49
3 Fifths \$10.00**

GERMAN BRANDY Fifth — \$3.98

IMPORTED SCOTCH . . . 1/2 gal. \$7.29; 5th \$2.98

**FRENCH CHAMPAGNE Fifth — \$3.98
3 for \$11.00**

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR VISAS USSR DALIS, NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposlytorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet

MŪŠŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1536 BEDFORD AVE.	IN 7-6165
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7176
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	PO 8-1094
PHILADELPHIA 23, PA.	831 W. GIRARD AVENUE	WE 5-1654
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	DU 5-6550
LOS ANGELES 4, CAL.	159 SO. VERNONT AVENUE	HI 8-2818
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	DI 2-4240
BALTIMORE 31, MD.	1900 FIFTH STREET	TX 5-0700
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	305-6780
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS. CAMPAU AVENUE	249-6216
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVENUE	HE 5-6368
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	475-9746
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELL'S STREET	PR 1-0696
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	305-6740
HAMTRAVICK, MICH.	11339 JOS. CAMPAU AVENUE	AN 8-1120
SO. BOSTON, MASS.	396 W. BROADWAY	EX 2-0506
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEPT. AVENUE	381-8997
RAHWAY, N. J.	47 E. MILTON AVENUE	

Muziejus **retenybė**

PASKUTINIAI NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS LAIKŲ PRISIMINIMAI:
Dar turime pardavimui baigiančių pranykti lietuviškų monetų.
5 litų — J. Basanavičius, 10 litų — Vytautas Didysis, 10 litų — prez. A. Smetona ir kitos, kainoraštis pareikalavus.
P. ZABLOCKIS, 2333 Ontario St., Vancouver, B. C., CANADA

TRYS ŠEIMOS GENERACIJOS APTAR-NAUJA MŪŠŲ KLIENTUS!

NEW 1971 PLYMOUTH "DUSTER" ONLY \$2313

BALZEKAS MOTORS
Plymouth Fuel-Vinyl-GTX-Roadrunner-Barracuda-Duster
4030 ARCHER VI 7-1515
(25 New 1970 Plymouth Station Wagons-Air Cond.)

Čižauskaitės - Balčiūnienės recitalis Detroite

ST SLIŽYS

Detroito ateišiminkai sendraugiai spalio 24 d. Lietuvos Namuose visuomeniškai sudarė gerą progą išgirsti solistes Violetos Čižauskaitės - Balčiūnienės dainų recitalį. Užaugusi Detroite ir muzikoje įsigijusi magistro laipsnį, ji yra verta dėmesio akademikė, parodžiusi muzikos meno kultūrinę vertę, išryškinusi keletą brangių dainavimo meno momentų ir savo, kaip solistės, bendrą ir platų muzikinę literatūros pažinimą.

Koncerto pradžiai pasirinktos dainos Sarpalio "Dukružėlė", Jakubėno "Gėlės iš šieno", Šimkuso "Sėdžiu po langeliu" ir "Panylytė vakar" buvo geros išsidainavimui, nes čia solistė užteko panaudoti vidutinio laipsnio balso koordinaciją, surišta su balso generacine ir rezonuojančia veikia. Solistė formuodama balsą kartu stengėsi nuspalvinti garsą lietuvišku koloritu, nes pačios dainos pilnos liaudies nuotaikos, tik kompozitorių kiek nukeltas į aukštesnį muzikinį laipsnį, kad dainos arčiau būtų koncertinio pobūdžio. Kiek daugiau pastangų pareikalavo iš solistės J. Gruodžio "Agnūnėlės" ir E. Balsio "Daina apie Klaipeidą", kur solistė turėjo panaudoti tris pagrindinius balso registrus ir kartu su jais susietus rezonatorius. Teko pastebėti, kad solistė perėjimus iš vieno registro į kitą stengėsi padaryti nepastebimai. Sėkmingi perėjimai buvo iš centrinio į viršutinį registrą, nes čia pati moteriška prigimtis daug padeda, kadangi moterų balsai yra prisodrinti aukštaisiais obertonais. Tik pereinant iš krūtininio registro į centrinį (mediumą), pereinamieji pustonai buvo blankūs tembro gyvenimo bei pastovumo išlaikymo atžvilgiais ir gavosi nepageidaujama vibracija. Gi viršutinio registro vibrato buvo gerai išlygintas ir balsas skambėjo sodriai, tvirtai ir dainingai. Lietuvių kompozitorių dainose solistė buvo vienas iš sunkiausių uždavinių duoti balsų lietuviško kolorito, nes tai tegali duoti gera lietuviška mokykla. Čia ir akomponiatorius B. Whiteomb turėjo palyginti nelengvą uždavinį, nes lietuvių dainų charakterį tegalėjo jausti tik iš solistės interpretacijos.

deidaujamus pastovaus ir besikeičiančio tūrio rezonatorius. Solistė mechanškai gerai valdė ir jautė rezonatorių komplekso elementų veiklą ir odėl meniškai valdė garso kryptį. Reikia dar pridurti, jog formuodama balsą viršutiniame registre, solistė lengvai ir neforsuojant palaipsniui mokėjo stiprinti balsą nuo forte iki forte ir nufiltruoti nuo forte iki piano.

G. Puccini arijos iš operų "La Boheme", Tosca" ir "Manon Lescaut" su didesniu technišku reikalavimu statė solistei ir meniškų interpretacijos įgūdžių bei artistiško, kuris kiekvieno menininko yra gamtos dovana, daugiau ar mažiau dainininko įgimtas dalykas. Ši įgimta pradą kiekvienas gali vystyti iki tam tikro laipsnio, kuris ir apsprendžia menininką pilna to žodžio prasme. Techniškas menininko pasiruošimas negali padengti ne išlavintų artistinių ir meninių įgūdžių, jeigu menininkas nemokės naudotis priemonėmis, kuriomis pavikiama klausytojų siela ir jausmai. Čia solistė parodė geros menininkės privalumus, nes nuansavimu ten, kur tik buvo galimybė. Pastebėti nuansavimai buvo vieni iš svarbesnių šie: ilgesnės natos buvo filiruojamos, kylančios frazės buvo dainuojamos crescendo, o žemyn einančios — decrescendo ir, kartodama frazes, solistė keitė atspalvius,

Solistė Violeta Čižauskaitė - Balčiūnienė dainuoja Detroite spalio mėn. 24 d. Akomponuoja B. Whiteomb. Nuotr. Jono Gaižūno

patraukdama ir sudomindama klausytojus. Taip pat solistė panaudojo dainavimo atspalvius, susietus su garso jėgos laipsniais, dinamika, slinkimais ir garsų jungimo būdais.

Koncerto pabaigai solistė atliko P. Mascagni Santucos romaną iš operos "Cavalleria Rusticana". Atrodė, kad solistė romaną geriausiai ir paviklo. Ir todėl koncerto kulminacinis taškas solistės buvo pasiektas su visais dainavimo meno privalumais. Čia solistė sukoncentravo dėmesį į balso kokybę ir laimėjo klausytojų simpatijas, nes artistiška vaidyba ir geras menininkės skonis bei balso faktorių nukreipimas į balso kokybės veikimą žavėjo klausytojus. Dar viena gera mokyklos duota sa-

vybė solistei dainuoti aukšta pozicija buvo girdima visame jos recitalyje, nes viršutiniai rezonatoriai buvo jautrūs ir balsas nukreiptas tiksliai į kupolą. Todėl ir balsas turėjo gražų atspalvį, pakankamą stiprumą, o kartu ir švelnumą. Toks solistės balso skambėjimas galimas pripažinti jai dainavimą aukšta pozicija.

Baigiant reikia priminti, kad Detroite ateišiminkai sendraugiai pirmieji iš panašių koncertų rengėjų parodė muzikos interpretatorių supratimą, išnuomodami gerą pianą ir komponentūrai, kuris daug ir labai daug reikią koncerto lygumai ir patisekimui. Solistė linkėtina ir toliau siekti ir kopiti į meno berbes aukštumas ir praplėsti repertuarą lietuviška muzikine literatūra.

Kultūrinė Kronika

● Bernardo Brazdžionio poezijos šventė įvyks Chicagoje, Jaunimo centre, gruodžio 12 d. (šeštadienį). Šventė iš Los Angeles atkris pats Brazdžionis su ponia. Mūminto rinktinės kūrybos išleidimą vienu didžiuoliu tomu, vakaro programa bus atlikta solistų, aktorių, šokėjų. Savo poeziją skaitys ir pats Bernardas Brazdžionis. Šią poezijos šventę Chicagoje rengia bendromis jėgomis vyresnieji ir jaunesnieji (studentai) šatriječiai kviesdami visus čikagiečius gruodžio mėn. 12 d. vakarą skirti Bernardo Brazdžionio poezijai.

● Solženico konkurentai ir sovietiniai trukdymai. Šiemetiniam Nobelio premijos laureatui, žymiajam rusų rašytojui

(bet rusų komunistų partijos pasmerktajam) Aleksandrui Solženicinui rimčiausiu konkurentu buvo argentinietis rašytojas Jorge Luis Borges. Kiti šiemetiniai Nobelio premijos kandidatai dar buvo rašytojai: anglas Graham Greene, prancūzas Malraux, rusas emigrantas Nabokov ir italas Moravia. Įdomu, kad rusai-bolševikai, pajutę, jog Nobelio premija gali būti pavirtusi Solženicinui, stengėsi faktiškai užbėgti už akių ir atitinkamai paveikti Švedijos akademiją, kad tik būtų išvengta premijos paskyrimo Solženicinui. Su tokia bolševikų trukdomąja pastanga siejama ir 1965 metų Nobelio premijos laureato, partijai ištikimo rusų rašytojo M. Solochovo kelionė į Stockholmą rugsėjo mėn.

● Naujas veikalas apie Baltijos valstybes. "Geschichte der baltischen Staaten", Georg von Rauch, Stuttgart, Kohlhamer, 1970 224 psl. DM 16.80.

● Kur tie lietuviai "nepasi-

vere) ir Kanados nacionalę Ot-tawoj).

Iš lietuviškų bibliotekų iki šiol susipažino tik su viena tėvų jėzuitų biblioteka Chicagoje. Dar turi užplanavę aplankyti Pasaulio lietuvių archyvo ir Balzoko lietuvių kultūros muziejaus rinkinius Chicagoje (čikagiečių patirtimi, gausūs šios rūšies lobiai yra čia ir seserų Kazimieriečių bibliotekoje, kurios taipgi nereikėtų pamiršt. Red.), Alka muziejaus Putname, Marijonų (Thompson, Conn.) ir gal dar vieną kitą, nes tos bibliotekos turi tokių lietuviškų reikmenų, kurių universitetinėse ar viešiosiose bibliotekose nerastime.

Bibliotekų katalogus nufotografuoti galima greit. Tačiau paskum tuos filmus reikės skaityti, padidinus tam tikru aparatu, ir nusirašyti. Pagaliau reikės padaryti galutinę atranką, suradę tuos ir paruošti rankraščių spaudai. Atrodo, kad reikės dar mažiausia poros metų visam tam darbu atlikti.

Labai džiugu girdėti, kad atsirado, kas imasi tokio sunkaus, bet labai reikalingo darbo. Malonu patirti, kad Kanados institucijos parodė tiek daug susidomėjimo ir davė labai realios paramos šiam projektui įvykdyti. Tikimės, kad jis bus sėkmingai užbaigtas jau netolimoje ateityje. J. B.

Sudaroma nauja didelė bibliografija apie Lietuvą

Jau prieš pora metų mūsų spaudoje buvo iškeltas sumanymas, kad reikėtų suregistruoti Amerikos bibliotekose esamas lietuviškas knygas ir žurnalus, nes tada, esant reikalui, juos lengviau būtų galima susirasti (žūr. straipsnius "Draugo" kultūrinio priedo 1968 m. lapkr. 3 ir 1969 m. sausio 4 d. numeriuose). Tada ten rašantiems dar nebuvo žinoma, kad panašūs darbas jau yra daromas.

Šio darbo ėmėsi Adomas Kantautas, kėdairiškis, anksčiau Danijoje baigęs prekybos institutą, o čia, kaip ir daugeliui kitų išėivių, jam teko pakęisti profesiją. Tad jis Washingtono valst. u-te Seattle mieste įsigijo magistro laipsnį bibliotekininkystės srityje. Nuo 1960 m. jis pradėjo dirbti Alberta universiteto bibliotekoje, Edmonton mieste, Kanadoje, kur ir iki šiol tebedirba atsakingose pareigose. Maždaug prieš septynerius metus jis pradėjo sudarinėti lietuviškų knygų ir knygų apie Lietuvą kitomis kalbomis kartoteką, nes profesoriai ir studentai jį dažnai prašydavo nurodymų, kur galima savo darbams rasti žinių apie Lietuvą.

Kai tokios medžiagos prisirinko keletas tūkstančių kortelių, tai Albertos univ-to vadovas solistės buvo nukreiptas į frazių testitūrę ir diapozoninę padėti, ir todėl balsas išdavė tiksliai ir švarią intonaciją ir užtikrintą aukšto garso poziciją.

Po pertraukos koncertas artėjo į kulminacinį solistės dainavimo meno tašką. G. Rosini, apdovanotas gražiom meolodijom lyg antrasis Mozartas, turįs sąvyje daug prigimtų gabumų, solistės buvo interpretuotas su itališku emocingumu ir stiliumi. Tai vadinamoji "La Regata Veneziana" vaizduojanti mylimosios nuotaikas, kai mylimasis dalyvauja irkuotųjų rungtynėse ir jas laimi. Skirtingų nuotaikų trys dainos buvo atliktos gana akademiskai, nes solistė išryškino sudėtingą ir nelengvą uždavinį vokalinio meno technikoje, nukreipdama garsą į pa-

riems metams. Tad jis, gaudamas savo reguliarią algą, galės iki ateinančių metų gegužės 1 d. visą laiką skirti tik šios bibliotekos sudarymui.

Jau gerokai anksčiau A. Kantautas pradėjo platų susirastinimą su visa eile Kanados ir JAV bibliotekų, gavo pageidaujamų veikalų sąrašus arba kataloginių kortelių nuotraukas. Dabar keletas mėnesių jis yra nuolatinišė kelionėse ir taip truks iki gegužės mėn. Jau aplankė visą eilę didesnių bibliotekų. Kanadoje buvo Saskatchewan ir Manitobos univ-tų bibliotekose. JAV jau rinko medžiagą šių univ-tų bibliotekose: Kalifornijos (Los Angeles ir Berkeley), Hooverio Institute (Stanforde), S. Dakotos, Minnesotos, Wisconsin, Northwestern (Evanston, Ill.), Chicagos, Case Western (Clevelande) ir Pittsburgho. Dabar jau penkta savaitė, kaip stropiai dirbuojasi Kongreso bibliotekoje Washingtono. Čia yra ypatingai turtingi rinkiniai ir yra vadinamam National Union Cataloge, iš kurio galima matyti, kokias knygas, išėjusias iki 1956 m., turi Amerikos ir Kanados bibliotekos. Be to, Kongreso bibliotekoje, jos Slavų ir Centrinės Europos skyriuje, yra per eilę metų sudarytos didesnės kartotekos literatūrai apie Pabaltijo kraštus ir specialiai apie Lietuvą (prie jų sudarymo jau keliolika metų dirba dr. J. Balys, kuris dabar čia padeda savo kolegai susirasti reikalingą medžiagą).

Specialiai pritaikintu filminiu 8 mm. aparatu A. Kantautas nusifotografuoja katalogines ir bibliografines korteles (per valandą gali nutraukti iki 700 tokių kortelių). Ieškoti kataloguose jam stropiai padeda visur kartu keliaujanti žmona Filomena (buvusi Augytė).

Ši lietuviškų knygų medžiotojų pora dar yra pasiryžusi ap-lankyti sekancias bibliotekas: Harvardo, Bostono viešąją, Yales, Columbijos, New Yorko vie-

SIUNTIŅIAI Į LIETUVĄ Specialiai šventėms

FILMAI APMOKĖTA Gavėjas nieko nemoka.

- FESTIVAL \$35.50
4 1/2 sv. kvietinių miltų, 2 1/2 sv. ryžių, 2 1/2 sv. cukraus, 1 sv. marmalado, 1 sv. makaronų, 1 gabalas šokolado, 1 maišelis vaisinių saldainių, 1/2 sv. Salami, 1 sv. mašytų vaisių, 100 g. Nescafe, 2 maišeliai pudingo mišinio, 2 1/2 sv. avžinių dribsnių, 2 1/2 sv. manų kruopų.
- 10 SKARELIU \$46.80
5 vilnonės skarelės su didėm ar mažom gėlim ar turkiškais raštais ir 5 šilkinės skarelės, visu spaivų. Šimšant oro pašto pridėkite dar \$3.50.
- VRTINGIAUSIA DOVANA. KURIA GALITE SIŪSTI SAVO GIMINIEMS
DIRBTINO KALIO PALTAI
Fantastiška vertybė — Didžiausias pasirinkimas Minko išdirbimo (paprasti ar dryžiniai), persiškų kailių ar "Mouton".
- PILNA KAINA TIK \$99.00
COMBINATION SPECIAL — \$126.00
3 jarda medžiagos vyriškam žieminiam paltui, 100% vilnos, 3 jarda medžiagos moteriškam žieminiam paltui, 100% vilnos, 3 1/2 jardo medžiagos vyriškai elutei, 100% vilnos, 3 jarda medžiagos žieminei moteriškai suknelei, 100% vilnos, 2 paklodės (dvigubo dydžio), 2 užvalkalai pagalvėms, 6 turkiški rankluočiai.

Daug kitų daiktų specialiai šventėms. Reikalaukite mūsų nemokamo katalogo su iliustracijomis.

UŽSAKYKITE DABAR Užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
New York, N. Y. 10010

REIKALAUKITE MŪSŲ NEMOKAMO NAUJO KATALOGO SU ILLUSTRACIJOMIS

MARQUETTE PHOTO SUPPLY IR MEGĖJAMS

Daug sutaupsite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Filmai užaigti foto nutraukti aptarnavimas. Atidara pirmad ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PProsect 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY Manufacturers

Rankomis išpaustyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

**Nuo
1914 Metų**

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visus mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4078

5%
All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

6%
2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Frank Zogas, President

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% **5%**

Mokamas už Vieną Metų Certifikatą sąskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas dividendų mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždyta.

BŪKITE DRAUGO ARTIMEJAI

Dienraštis DRAUGAS Amerikos lietuviams stengėsi įvairiais būdais patarnauti jau 61-rius metus. Pirmaisiais metais jis gynė lietuvių nuo bedieviškų puolimų, vėliau turėjo kovoti prieš socialistus ir komunistus. Jis taip pat padėjo steigti reikalingas lietuviams draugijas ir katalikiškas parapijas. Dabar jis yra didysis informacijos centras visiems Amerikos lietuviams ir visuose jų reikaluose. Tai jo pastangos padėti šio krašto lietuviams.

Siuo metu DRAUGAS ieško naujų prietelių, kurie ateitų jam į talką. DRAUGAS džiaugiasi, kad jo draugai prie prenumeratos kainos prideda didesnę ar mažesnę auką. Tokia pagalba padeda jam geriau patarnauti lietuviškai bendruomenei. DRAUGAS pagądia įsigyti geresnių mašinų klėšėms gaminti, knygoms spausdinti ir t.t.

DRAUGUI būtų labai naudinga, kad dabartiniai jo draugai padėtų jam ir kitais būdais. būtent prikalbintų savo artimuosius prenumeruoti šį dienraštį. Jei nuosirdžiai vertinat mūsų dienraščio patarnavimus lietuviškai visuomenei, paraginkite tuos, kurie DRAUGO dar nėra užsiprenumeravę, jį užsisakyti.

DRAUGO administracija todėl siūlo: pasiųskite pavardes ir adresus tokių asmenų, kurie da: neskaito DRAUGO, ir mes siųsime jiems visą mėnesį DRAUGĄ susipažinimui. Už tokį patarnavimą busime jums nuosirdžiai dėkingi, o jūs būsite mūsų artimi draugai.

NAUJI LEIDINIAI

● **LITUANUS**, 1970, Vol. 16, No. 2. The Lithuanian Quarterly. Tai mūsų jaunosios kartos akademikų anglų kalba leidžiamas žurnalas, pasauliui nuolat pristatęs šiuolaikines lietuvių tautos problemas, akcentą statant ant kūrybi- nių - kultūrinių pastangų, ne- vengiant tačiau ir politinio žvilgs- nio, tik ji išlaikant akademinio — studijinio lygio plotmėje. Vienu ir kitu atveju neuzsidaroma tik savų- jų rūpesčių rėmuose, o kaimyniš- kai talkinama taipgi bendro likimo ištiktiems estams ir latviams, žur- nalo puslapiuos kelbiant ir juos lie- čiančią medžiagą.

Geras šio bendradarbiavimo su baltiečiais pavyzdys yra ir šis, čia minimas, naujas "Lituanus" nume- ris. Jame, kaip ir priešpaskutinia- me žurnalo numeryje, skelbiama pir- mosios baltiečių literatūrų konfe- rencijos, įvykusios š. m. sausio 31 ir vasario 1 d. Ohio valstybiname u- niversite, Columbus mieste, skai- tytų paskaitų ir darytų praneši- mų medžiaga. Be estiškių ir latviš- kų temų, ši kartą lietuvių litera- tūrą žurnale liečia konferencijoje skaitytoji Algirdo Antanaičio paskai- ta apie naujas kryptis okupuotosios Lietuvos novelėje ir Vytauto Kavoi- lo — apie jauną žmogaus portre- tą šiandieninėje okupuotosios Lietu- vos literatūroje. Savotiškai latviška lituanistika yra ir Ilzės Škipsonos straipsnyje apie latvių rašytojo Martyno Ziverto tragediją, pavadin- tą "Jėga" (Vara). Tragedijai pagrind- du paimita istorinio Lietuvos kara- liaus Mindaugo likimas. Jyri Kork rašo apie estų rašytojo Karlo Risti- kiovi istorines novelės. Ivar Ivask nagrinėja šiandieninės Estijos dvi- jų rašytojų, M. Unt ir E. Vetemaa, proza, o Jūris Silenieks aptaria ši- andieninės Latvijos novelę. Naujų knygų puslapiuose Aleksis Rannit pristato Švedijoje išleistą Ants Oras studijinę knygą "Estonian Litera- ture in Exile".

"Lituanus" žurnalą leidžia Litu- anus Foundation, Ind. Redaguoją dr. Antanas Klimas, profesorius au- Rochesterio universitete, ir dr. Ig- nas K. Skrupskelis, profesorius au- Carolinos universitete, Columbia, S. C. Redakcinė kolegija: Jonas Bagdo- nas, Jonas Kucėnas ir Zina Morkū- nienė. Žurnalas išėina keturis kar- tus metuose, prenumerata 5.00 dol. Redakcijos ir administracijos adre- sas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chi- cago, Ill. 60690, U.S.A.

● Dr. Kostas R. Jurgėla, **LIETU- VOS SUKILIMAS 1862 - 1864 ME- TAIS**. Sukilimo šimtmečio sukakčiai pagerbti. Išleido Juozas Kapočius. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuve, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Leidinys di- delio formato 720 psl., įrištas į dro- bės viršelius, kaina 12.00, gunamas ir "Drauge".

Kai išėjvijos grožinės literatūros metinį išėjusių knygų sąrašą dar vis sudaro dešimtys leidinių, ir jų stoka per daug skystis negalėtu- me, tai lituanistinio mokslo veika- lams čia suskačiuoti dažnai yra per daug net vienos rankos pirštų.

Vis dėlto su kai kuriais lituanis- tiniais veikalais nėra taip tragiška, nes jų pakankamai gerų išleidžia- ma ir okupuotoje Lietuvoje. Čia tu- rim galvoje, sakysim, lituanistinės kalbotyros mokslus ir kitus, mažiau "politinius" mokslus.

Tačiau visai kitaip yra su Lietu- vos istorijos ir su naujosios lietuvių

literatūros nagrinėjimo mokslais. Šių sričių ten rašomi ir leidžiami veikalais yra taip persunkti partine doktrina ir tiesa juose taip išdaryta, kad pasauliniame moks- lo pasaulyje dažnai jie yra tik tiek verti, kiek pasaulinėje ekonomijoje vertas rusiškasis rublis. O kai istori- jos ir literatūros problemų veikalas išėjvijoje yra kone rečiausia reteny- bė, tai ir stovime akivaizdoje sun- kios tragikos juodžiausiose mūsų tautos dienose, kada šiuose gyvybi- niuos mūsų tautai moksloose atsi- randancios duobės nepajėgiamė čia užpilti.

Tad ir širdį užplūsta begalinis džiaugsmas, kai išleidžiama tokios apimties ir tokios rūšies knyga, kaip čia minimoji dr. K. R. Jurgėlos. Jau tik sukauptos medžiagos apimtimi šis veikalas, atrodo, yra reikšmingas indėlis į mūsų praeties tyrinėjimus bei jų šaltinius. Knygos puslapiai mirgėte mirga istoriniais vardais, vietovėmis ir ano tragiškojo sukili- mo kovų faktais. Grynuoju isto- rininiu metodu ši veikalas, be abejo, tiksliai gali įvertinti tik specialistas istorikas. Manome, kad šitai mūsų spaudoje ir bus padaryta. Vieno tik pasigendame, tai knygos gale būri- no veikalė minimų asmenvardžių ir vietovardžių sąrašo. Be jų skai- tytojas, norėdamas surasti tą ar kitą pavardę, miestelio ar kaimo vardą, knygoje pasijunta kaip girioje. Tokį vardyno nebuvimą reikia laikyti tiesiog neįtikėtinu leidejo ir autoriaus neapsižiūrėjimu.

● **SVIETIMO GAIRĖS**, 1970 m. Nr. 3 (7). Lietuviško ugdymo žurnalas. Leidžia JAV LB švietimo taryba. Re- daguoją Petras Maldeikis, 1836 S. 49 Court, Cicero, Ill. 60650. Redak- toriaus pavardutojas — Antanas Rinkūnas. Redakcijos nariai: Vaelo- vas Čižiūnas, Gintarė Ivaškienė, Stasė Petersonienė ir Juozas Tamu- lis. Administruoja Juozas Tamulis, 7031 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. "Svietimo Gairės" išėina du kartus per metus. Prenumeratos kaina metams 2.00 dol., atskiro nu- merio kaina 1.00 dol. Žurnalas spausdinamas Putnamo seselių spaustuveje, šis numeris yra 96 psl. Tai gana rimtas, mokytojams, tė- vams ir visiems švietimo darbuoto-

● **TECHNIKOS ŽODIS**, 1970 m. lie- pos - rugpjūčio mėn. Nr. 4 (122). Leidžia Amerikos Lietuvių inžinie- rių ir architektų sąjungos Chica- gos skyriaus Technikinės spaudo- sekcija. Vyr. redaktorius — G. J.

Skulptorės Elenos Kepalaitės darbų parodoje Phoenix galerijoje, Manhattane, New Yorke. Iš kairės į de- šinę: skulpt. Elena Kepalaitė, skulpt. V. Dragūnevičius, dail. K. Zoromskis, galerijos prezidentas George Kanelous ir dail. V. K. Jonynas.

jams labai naudingas žurnalas. Kiek jis aktualus, rodo ir šio naujojo nu- merio turinys: P. M. "Kas lietuviu- kų išauklės lietuvių"; kun. dr. Gu- tauskas "Seima — lietuviybės pa- grindas"; dr. R. Kriaučiūnas "Jau- nimo psichologija"; prof. dr. A. Sa- lys "Dvikalbių vaikų tarties taisy- mas"; D. Orantaitė "Amerikietišku metodu pritaikymas lietuviškoje mokykloje"; J. Plačas "Lituanisti- nių mokyklų vadovėliai"; J. Jukne- vičiūnė "Vaizdinės priemonės vaikų darželio mokyje"; J. Masilionis "Ketvirtoji mokytojų studijų savai- tė"; A. Rinkūnas "Nepasakytos nuo- monės"; dr. B. Motušienė "Naujų kelių beieškant"; A. Kairys "Kalbos klinikos reikalai"; J. Matulaitienė "Tautinių šokių ir žaidimų pro- grama lituanistinėse mokyklose"; P. Maldeikis "Moderniausias pedagogi- nis sąjūdis Amerikoje"; A. Saulaitis "Lituanistinis švietimas Pietų Ame- rikijoje"; J. Varnas "Mokytojo vadovo reikalai"; Amerikos Lietuvių moky- tojų sąjungos simpoziumas apie Bažnyčios vaidmenį lietuviybės išai- kyke; Pedagoginės aktualijos.

Lazauskas, 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101. Administrato- rius A. Pargauskas, 6643 S. Fran- cisco Ave., Chicago, Ill. 60629. Me- tinė prenumerata 6.00 dol., studen- tams 2.00 dol.

Naujajame "Technikos Žodžio" numeryje daug aprašomojo teksto ir daug iliustracijų skirta šių me- tų pavasarį Toronte (Kanadoj) į- vykusiam mūsų inžinierių ir archi- tektų suvažiavimui. Medžiaga ne-

blogai suorganizuota, kad skaityto- jas susidaro visai ryškų ano suva- žavimo vaizdą. Pristatomi ir lietu- viško vasarnamio projekto konkur- są laimėjusieji darbai: arch. E. Ar- bo, arch. A. Kulpos ir arch. J. O- kunio. Apie dabartinės Lietuvos pramonę rašo A. P. Mažeika. Plati mūsų inžinierių ir architektų veik- los apžvalga.

KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet, artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome specialiai sudarytus siuntinius, kurie bus maloni ir praktiška dovana Jūsų artimiesiems.

Dovanų siuntinys 1. (1970).

3/4 jardo, angliškos vilnonės geros rūšies kostiuminės medžiagos, 3 jardai crimpleno medžiagos, tinkamos moteriškam puikiam kostiu- mui, arba dviem suknelėm, 3 jardai vyriškam aroa moteriškam paltui, exportinės rūšies veilėras arba wool ir cashmere medžiaga, 2 1/2 jardo vilnonės suknelės medžiagos, 1 nailono arba cottono vyriški išėig niai marškiniai, arba moteriška blūskutė, 2 poros moteriškų arba vyriškų /lmonų arba nailoninių kojinių.

Siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persuntimo išlaidas yra \$95.00.

Dovanų siuntinys 2. (1970).

2 vyriški arba moteriški itališki su diržu nailono lietpalčiai, crimpleno medžiaga dėl dviejų puikių suknelių, vyriškas arba mote- riškas megstukas, vilnonis arba acryleno, 3/4 jardo vilnonė kostiumai medžiaga su įrašu "All wool made in England", viena puiki gėlėta vilnonė skarelė.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis yra \$95.00

Taip pat, mielai dedame į šiuos arba kitus rūbų siuntinius daly- kus, kurie Lietuvoje yra labai vertingi ir naudingi.

Dirbtinio Mink (audinės) kailio paltui viršus, \$40.00, vilnonės gėlėtos skarelės, \$5.00, vyriški arba moteriški nertiniai, \$12.00, nailono marškiniai, \$8.00, nailono lietpalčiai, \$11.00, gėlėtos nailono ska- relės, \$2.00, permatomo nailono medžiaga suknelėi, \$11.00, puikūs ilg vilnoniai moteriški šaliai, \$9.00, ir kt.

Už \$36.00 pasiūnčiame maisto siuntinį iš specialiai parinktų produktų.

Priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, persunčiame pinigus ir t. t.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England

TELEF. — 01 - 739 - 8734

● **ENCYCLOPEDIA LITUA- NICA** leidimo pagreitimo at- garsiai. Jonas Savukinas iš Newburyport, Mass., angliškaja Encyclopedia Lituanica užsakė savo trim sūnams, Amerikoje gimusiems ir čia universitetus baigusiems, nes, jo žodžiais ta- riant, knyga puikiai išleista, o joje visos žinios apie lietuvius ir Lietuvą, ko čia gimusiems kaip tik ir reikia.

Galime džiaugtis, kad turime tokių savo gimtojo krašto mylė- tojų, kurie sūnus ne tik išmoks- lino, bet ir nori, kad jie neat- trūktų nuo savo tautos.

Pasekti Savukino gražiu ir prasmingu pavyzdžiu, reikėtų visiems, ypač dabar, kada jau pradėdama galvoti apie kalėdi- nes dovanas. Adresas: Encyclo- pedia Lituanica, 361 W. Broad- way, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA.

NUSIKALTĖLIO PASIAISKINIMAS

Banko plėšikas pasisamdė advokatą, kuris prieš bylos na- grinėjimą, paklausė nusikaltėlį: — Pasakyk man tiesą, ar tu tikrai apiplēšėi banką? — Visai beprasmis klausimas. Kuo gi galėčiau tamstai apmo- kėti bylos vedimo išlaidas?

KELIONES I LIETUVĄ IR GIMINIŲ IŠKVIETIMAS I AMERIKA

American Travel Service Bureau savininkas Vladas Rasčiaus- kas organizuoja 1971 metais grupines keliones i Lietuvą. Jei rengi- tės aplankyti savo gimines, patariame nedelsti ir iš anksto užsiregist- ruoti, nes vietų skaičius ribotas. Vladas Rasčiauskas pirmasis pradėjo organizuoti keliones ir jau yra nuvežęs daugiau kaip 20 grupių.

Jo vadovaujamas patyres kelionių biuras gali jums suteikti visas nformacijas kelionių reikalui, o taipogi sudaryti iškvietimus giminėms, norintiems paviešėti Amerikoje ar atvažiuoti nuolatiniam apsigyve- nimui.

Norime dar priminti, kad Biuras patarnauja visiems, norintiems sktuvais aplankyti įdomias Amerikos vietas ir bet kuriuos kitus pa- uol'o kraštus: padeda išgauti kelionėms reikalingus leidimus ir pa- pina vizas.

Dėl informacijų kelionių ar iškvietimo reikalais kreipkitės į

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
TELEFONAS — (312) 238-9787

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
La dotuvių Direktorai

Trys Moderniškos Kopyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9800

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPYČIOS:
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS ir SŪNUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NAUJOJI KOPYČIA ŽINOMA KOPYČIA

De Young-Vroegh Funeral Home Leonard Funeral Home
649 East 162nd Street 10821 So. Michigan Avenue
South Holland, Illinois Chicago, Illinois

Irgi parūpiname šermėnų kambarius kitose Chicagos dalyse, bei kitose priemiesčiuose.
Patarnavimas dieną arba naktį. Šaukite telefonu Commodore 4-2228

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automo- bilio pa-

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

G E L E S
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
G U Z A U S K U
Beverly Hills Gėllyne
2143 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PH 8-0833 — PR 8-0834

Remkite tuos biznierių, ku- rie skelbiai "Drauge".

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai:

STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ) 2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213 2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672	POVILAS J. RIDIKAS 3334 So. Halsted Street Tel. YArds 7-1911
PETRAS BIELIŪNAS 4318 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572	JURGIS F. RUDMIN 3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1183-1189
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-3401	VASAITIS — BUTKUS 1416 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003

REDAGUOJA ST. SEMENIENE, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5988

MOTERŲ GYVENIMAS

“ZUKIS PUKIS” MŪSŲ VAIKUČIAMS

Nelauktai užsukus į vieną lie tuvišką šeimą, radau kelis ikimokyklinio amžiaus vaikučius, apspitusius patefoną ir paskilia nuotaika besiklausančius lietuviškos plokštelės. Jie čia pat ir atitinkamai reagavo: šoko, dainavo, deklamavo.

Plokštelės turinys vaikams suprantamas

“Zukis Pukis” plokštelės turinys yra it savitas popuri. Čia jauna mamytė Indrė Tijiūnėnė pedagogiškai užima vaikučius. Pakaitomis ji veda tai trumpą, didaktinį pokalbėlį, tai už minutelės jau traukia dainelę kartu su mažaisiais, tai vėl pasuka į pokalbį, moko abėcėlės, skaičiuoti, tai vėl, koki žvėrelį pasiūlysi, pasikviečia vaikučius pasisukti. Programėlė įvairi, jos paskiros dalys trumputės, tad vaikui nėra kada nei nuvargti, nei išsiblaškyti. Programos kūrėjos vedėjos Indrės Tijiūnėnės tarsena aiški, balsas skambus, malonus: vaikui maloniai ir lengvai pagaunamas kiekvienas žodis.

Visa susumavus, tenka pripažinti, jog plokštelės “Zukis Pukis” turinys ir pats perteikimas visiškai atitinka ikimokyklinio amžiaus vaiko pajėgumą suprantai. Plokštelė “Zukis Pukis” yra tikrai vertinga dovana ikimokyklinio amžiaus vaikams, konkreti vaiko auklėjimo — ugdymo parama jaunai šeimai. Tai apčiuopiamas kultūrinis įšnas į pustūstį šios srities aruodą. (Tai iš tikrųjų yra tik paradoksas: kiek daug atsakomybės skiriama jaunai lietuviškai šeimai, tiek pat mažai jai teikiama pagal bos...). Tad plokštelės “Zukis Pukis” autorę Indrė Tijiūnėnė tenka nuoširdžiai pasveikinti už parodytą iniciatyvą, laiką ir taip reikalingoje vietoje sutelktas pastangas, panaudotus gabumus ir pasiektus gražius laimėjimus! Na, žinoma, dėmesys ir pagarba priklauso ir kitoms kelioms šeimoms, kurios apčiuopiamai prisidėjo prie šios plokštelės parengimo — išleidimo.

Plokštelės atsiradimo istorija
Paprastai, Indrė Tijiūnėnė sutiko pasidalinti mintimis apie plokštelės atsiradimą:

— Vaikų plokštelėmis domėjoms nuo pat “Sigutės” pasirodymo. Išigijom ir abu “Žirginėlius”, nors dar tuo laiku neturėjom patefono. Praeitą rudenį įsigijom “stereo” ir turėjom progos atidžiau jų pasiklausyti. Nors vaikai ir mėgo kai kurias šių plokštelių vietas, tačiau aš vis labiau pasigedau tikrai vaikiskos, nekomplikuotos plokštelės, kasdieninių dainelių, pasakėlių ir nutariau pati pasidaryti tokią plokštelę savo vaikams. Sužinojau, jog padaryti vieną plokštelę gali kainuoti apie \$40, ir jei draugės norėtų savo vaikams, tai taip užsakant po vieną, ir joms galėtų kainuoti apie \$20 už vieną plokštelę. Pagalvojau, kad už tokią kainą būtų geriau nusipirkti magnetofoną. Ir taip padariusi, įgrojau savo vaikams trijų valandų ilgumo juostelių. Diamantė Grėbliūnienė paprašė pasiklausyti tų juostelių

Z. JUSKEVICIENĖ

ir, jeigu jai ir jos vyrui patiks, tai jie (Karvelio Prekybos Namai) finansuos plokštelės išleidimą. Tačiau paaiškėjo, kad Grėbliūnai parduoda krautuvių ir kraustosi ir Colorado. Papasakojau apie šiuos planus ir įvykius mūsų greitųjų miestelių lietuviams kaimynams — Grigaičiams ir Venclovams, kurie pasiūlė, kad gal būtų verta mums, trys susidėjus, patiens išleisti plokštelę vietoj, nežu paštu tartis su Grėbliūnais. Taip ir padarėm. Užvedėm kontaktą su ta maža studija, iš kurios buvau anksčiau gavus informacijas, sužinojom tiksliai, kiek kainuotų ir kaip veiktų plokštelės išleisti. Tada atrinkau medžiagą ir parėmiau vaikus.

Mažieji “artistai”

Užklausta I Tijiūnėnė papasakojo ir apie praktišką plokštelės pagaminimą:
— Įjungėm savo vaikus todėl, kad, gyvenant toliau nuo kitų šeimų, mums patogiau buvo dirbti su savais vaikais, su kuriais žinoma dažniau bei lengviau susitikti. Taigi plokštelėje dalyvauja Daiva (4 m.) ir Lina (2 m.) Grigaitytės; Daina (5 m.), Rasa (3½), Aras (2 m.) Tijiūnėliai; Viktoras (5 m.), Liudas (3½) ir Audra (2 m.) (kuri nesutiko būti fotografuojama) Venclovai.

Norėjau, kad plokštelės medžiaga ir pristatymas būtų paprasti ir mažiems vaikams su-

prantami. Taip pat norėjau, kad ji pritrauktų vaiko dėmesį ir, jei vienas “gabaliukas” nusibostų, tai gal sekantis vėl vaiką atgal pritrauktų prie lietuviškos plokštelės. Tad nutarėm nenaudoti daug garsinių efektų, o tikrai pianino akomponentą, kurį sutiko atlikti Algirdas Grigaitis. Jis yra elektros inžinierius ir pačiai žinomas fotografas, savo abstrakčiom kūrybom laimėjęs premias. Irena Grigaitienė, baigusi medicinos technologiją, apsiėmė suprojektuoti plokštelės foto viršelį. Liudas Venclovas, inžinierius, ir Rita Venclovienė, buvusi prancūzų kalbos mokytoja, mielai sutiko savo vaikus pamokyti bei atvežti repeticijom ir rekordavimui. Donatas Tijiūnėlis, chemijos inžinierius, dirba kaip konsultantas, taip pat mielai sutiko vežioti vaikus ir žmoną (mane) į repeticijas, perėmė pareigas “objektyvaus klausyto ir kritiko” ir “vaikų saugotojo” Aš pati, baigusi biologiją, nestudijavusi nei dainavimo nei vaidybos, jaučiau, kad vaikams ne tiek reikia artistiško tobulumo, bet mėgiamų pasakėlių ir patrauklių žaidimėlių, t. y. tokios plokštelės, iš kurios galėtų pasimokyti ir drauge jodalyvauti

Plokštelės apipavidalinimas

— Repeticijas ir įgrojimą atlikom pas Grigaičius todėl, kad jie turi pianiną. Nutarėm nereforduoti studijoje todėl, kad, dirbant su vaikais, gali būti įvairių susitrukdyimų, ir mes patys, būdami tik mėgėjai, smagiai jausimėmės naminiėje aplinkoje.

Indrė Paliokaitė-Tijiūnėnė jaunimo tarpe. Iš k.: Liudas Venclovas (3 m.), Viktorė Venclovaitė (5 m.), Aras Tijiūnėlis (2 m.), Lina Grigaitytė (1½ m.), 2-oj eilėj iš k.: Rasa Tijiūnėlytė (3½ m.), Daina Tijiūnėlytė (5 m.), Daiva Grigaitytė (4 m.), Trūksta Audros Venclovaitės (2 m.), nesutikuokius “pozuoti”. Nuotr. Algirdo Grigaičio

MOKYKLA IR MOTINŲ KLUBAS

GAILUTĖ VALIULIENĖ

Kas mėnesį spaudoje pasirodžius, kviečianti Marquette Parko (Chicagoje) parapijos mokinių motinas į susirinkimą. Kas tas Motinų klubas? Ką jos susirinkusios veikia? Tie klausimai gali ne vienai iškilkti.

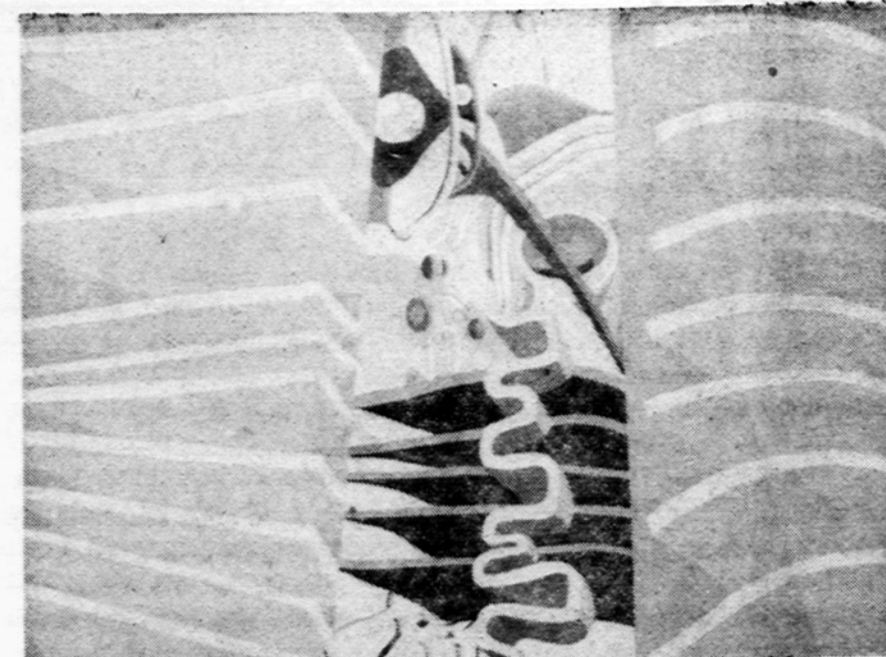
Motinų klubas yra ryšys tarp mokyklos ir namų. Vaikas, peržengęs mokyklos slenkstį, joje praleidžia net ištisas 6 valandas. Mokykla tampa jo antraisiais namais. Kad tie antrieji namai ne liktų atskiras pasaulis, kad mokytojų, seselių diegiamos mintys atrastų pritarimą ir paskatinimą — motinų klubas ateina į talką.

Naujosios narės kas metai priimamos iškilmingų pamaldų metu. Parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas yra šios organizacijos kapelionas ir kiekvienas susirinkimas pradamas jo malda ir keliomis paskatinimo

mintimis. Mokyklos vedėja seselė Emmanuelė nuoširdžiai su motinomis bendradarbiauja. Ji išklauso motinų pageidavimus, išgvidena naujus sumanymus, kiek jie gali būti naudingi ir įgyvendinami. Sumanymai, liečiantys mokyklą, yra išdiskutuojami ir ieškoma bendrų nutarimų vaikų, mokinių gerovei.

Kad trečiojo skyriaus vaikų džiaugsmo šventė, pirmasis susitikimas su Kristumi, būtų pratešama, Motinų klubas surengia jiems pusryčius. Vaikai labai noriai pabendrauja, o gera proga ir motinoms susipažinti ir pasišnekučiuoti.

Stengiamasi, kad tie, kurie aštuonerius metus praleido šioje mokykloje, išsineštų dar vieną malonų prisiminimą, jiems surengiamos išleistuvės. Savo triūsų darbščiosios motinos sudaro sąlygas vaikams išmokyti padė-

Zita Sodeikienė. Evoliucinis spaudimas (akrilika) Iš šiandien Ciurlionio galerijoje, Chicago, e 7 val. vak. atidaromos dailininkės darbų parodos. Paroda uždaroma lapkr. 22 d.

koti mokytojams ir atsiveikinti. Yra ir kitas svarbus tikslas. Tai medžiaginė parama mokyklos pagerinimui. Šių metų uždavinys — praturtinti skaityklą naujomis knygomis ir vyresniųjų klasių mokiniams įsteigti gam-

tos-fizikos kabinetą. Tai uždaviniai, kurie atliekami mokyklos parapijos ribose, tačiau toms motinoms, kurios dirba, yra vertingas darbas. Kas metai valdyba yra renkama, kad galėtų didesnis būrys motinų pasireikšti. Šių metų valdybą sudaro energingoji pirminkė Bronė Barakauskienė, vicepir. Stasė Bacevičienė, A. Dėdinienė, A. Paškienė, Z. Žiupsnienė, G. Valiulienė, J. Rosko, L. Shebelski, S. Mineikienė, R. Calderon, K. Zay.

Kaip parduoti “midi”?

“Midi” suknelę parduoti yra taip sunku, kad parduotuvės visame šame krašte įsigeig specialias klases, kuriose moko savo pardavėjus, kaip iškišti šią nelemtą prekę. Pvz., Pittsbūrhe viena speciali parduotuvė sukviečia savo tarnautojus į sekmediečių pietų seminarą; kitos parduotuvės Amerikoje beveik kasdien susaukia savo tarnautojus tuo reikalu. Kad pastūmėtų pardavimą, parduotuvės pasiūlo tarnautojoms dideles nuolaidas ant “midi” suknelių, jei jos dėvėtų tas ilgas sukneles — raujo ilgio, padarvinėdamas krautuvių “midi” sukneles klientams. Tuo tarpu gi naujai madon pasipylusios ilgos kelnės moterims parduodamos su milžinišku pasisekimu.

Svč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos mokyklos Chicagoje Motinų klubo 1970-71 m. valdyba. Sėdi iš k.: L. Shebelski, K. Zay, pirminkė, Bronė Barakauskienė, vicepir. Stasė Bacevičienė. Stovi: G. Valiulienė, A. Dėdinienė, A. Paškienė, Žibutė Žiupsnienė, J. Rosko ir R. Calderon. Nuotr. Z. Degučio

Tad pakvietėm dr. Šarūną Pecką, kuris turi puikius įgrojimo aparatus, pats mėgsta muziką ir domisi įvairiomis meno sritimis, įgrojimą atlikti.

— Taip ir prasidėjo konkretus plokštelės apipavidalinimas. Vakarais, po darbo, sutikdavom pas Grigaičius ir dirbdavom iki 8:30 v. vakaro, kol reikėjo mabzuosius “artistus” guldyti. Buvo netikėtų sutrukdyimų — užsirekorduodavo praskrendančio lėktuvo garsas arba vaikų juokas iš greitųjų kambrų ir vėl reikėdavo iš naujo pradėti. Vieną kartą dr. Peckaus įgudusi ausis išgirdo juostelėje keistą stukėjimą. Po kiek laiko priežastį radom: pianino pedalis per daug aleistas, per smarkiai atsimušo, o tas garsas ir įsigroja. Teko pedali apvynioti kempine. Pora vakarų suvažiavom be vaikų ir dirbom iki antros valandos ryto. Dirbant su vaikais, stebėjau, kad mikrofonas ir tokius mažus vaikus išgąsdina. Vaikai, kurie mielai dainuoja ir deklamuoja scenoje, svečiams ar šiaip namie eileraščius kaip pupas beria prie mikrofono — padėję tvlinai kalbėti, žodžius pamiršti ir t. t. Tai atsitikdavo gal dėl mikrofono buvimo arba dėl vaikams vėlyvo laiko. Tuo laiku (6 v. v. — 8:30 v. v.) vaikai gal jau šiaip po ilgos dienos būna išsitemę. Ateityje reikėtų dirbti sekmadienio popietėmis. Prašant vaiką pakartoti, nenorėdamo jo užgauti, sakydavom: “Tu labai gerai pasakei, tik ten nonas užmūršo paspaust mygtuką, ir nieko neįgrojo. Ar galėtum vėl jam” pakartoti?

Igroję juostelę, Donatas ir aš nuvežėm į studiją, kurioje buvom iki ankstyvo ryto, padėdami sureguliuoti juostelę.

Plokštelės kelias į lietuvišką visuomenę

Indrė Tijiūnėnė sutiko papasakoti apie plokštelės praktišką kelią pas vaikučius:
— Pagamintas plokšteles per-

leidom Venclovams, kurie jas išsiuntinėjo į kitus miestus: Brockton, Philadelphia, Detroit, New York, Clevelandą ir Los Angeles. Chicagoje davėm “Draugui”, “Marginiams”, Pukelevičiūtės “Karvelio prekybos namams”.

Plokštelė išėjo birželio gale, o jau dabar pirmoji laida Chicagoje išparduota. Mums grįžta įvairių atsiliepimų apie plokštelę. Vieni tik šiaip pasisakymai: (“Norėjo įamžinti savo vaikus”), o kiti konstruktyvūs patarimai (“duoti daugiau medžiagos va-

Dana Kriauceliūnaitė modeliuoja Putnamo ses. rėm. madų parodoje J. Dočkienės megztą suknelę. Dana daugiausia modeliuoja kūrėjos Monikos (Kriškauskienės), amerikiečių pasaulį žinomas kaip “designer Monika”, sukurtus drabužius. Nuotr. Vyt. Račkausko

kams atlikti”). Kiti, sakosi, labai patenkinti, nes tai pirmą lietuvišką plokštelę, kuri pritraukė jų vaikus. O vaikai, kurie anksčiau nesidomėjo lietuviškais eileraščiais bei dainelėmis, jau beveik visą plokštelę atmintinai moka. Kiti vaikai net suvai dina pasakėles, besiklausydami plokštelės teksto.

Plokštelė daryta ne suaugusiems, ne muzikams, menininkams bei artistams, o vaikams, kurie auga įsivijoję. Taip ji ir turi būti vertinama “vaiko akimis”. Į ją stengtasi įdėti kuo daugiau medžiagos, kad vaikai galėtų kuo daugiau išmokyti ir paskiau patys dainuoti ir žaisti. Plokštelės turinys tip pat gali padėti ir tėvams prisiminti daineles, dainuotas jų vaikystėje, kad galėtų savo vaikus efektyviai pamokyti, su jais reikiama, naudingai užsiimti. Mano nuomonė — plokštelės išleidimas tiksą pasiekė, ką ludiija greitas plokštelės išpardavimas.

Kaip teko sužinoti, šis stipriai lietuviškai susipratusių intelektualų šeimų ratelis turi konkrečių užmojų ir atečiai. Rengiasi išleisti antrąją laidą šios plokštelės. Taipgi planuoja daugiau panašaus turinio plokštelių išleisti. Tai, be abejoj, šiai stipriai lietuviškai susipratusių šeimų grupei ir priklauso iniciatorių laurai — šviesios lietuvių visuomenės pagarba ir padėka už taip reiklingą pedagoginę — tautinę dovaną ikimokyklinio amžiaus vaikui. Juk iš tikrųjų plokštelė “Zukis Pukis” yra pirmoji ir konkreti pagalba jaunai šeimai, jai sprendžiant tautinio ugdymo problemą. (Sakydama pirmoji, konkreti parama, galvoje turiu ikimokyklinio amžiaus vaiką, vyresnio amžiaus vaikams jau yra kai kas anksčiau pateikta.)

Stasė Olsauskienė modeliuoja Putnamo seselų rėmėjų madų parodoje savo sukurtą eilutę. Nuotr. Vyt. Račkausko

Viskas išsiuvinėta — naujausia mada

Išvaizduokite save, sėdindą ant išsiuvinėtos kėdės, apsvilkusią išsiuvinėtu kailinių apsiausiu, besizavinčią savo naujais išsiuvinėtais išmūšalais (tapetais)! Moteriški aukšti batai (čebatai), kojines, suknelės ir visi priedai joms; vyrams marškinių dėvėti namie; baldams įvairūs apmušalai, lovatiesės, langų užuolaidos ir langatiesės — visa tai šiais metais madinčiausia išsiuvinėta.